

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Codului de procedură penală
al Republicii Moldova**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Vizează:

Secretarul general al Guvernului

Victor BODIU

Aprobată în ședința Guvernului
din

LEGE
pentru modificarea și completarea
Codului de procedură penală al Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104-110, art. 447), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 se completează cu un nou punct, 37¹), cu următorul cuprins;
„37¹) procurorul ierarhic superior – procurorii teritoriali, procurorii specializați și adjuncții lor, prim-adjunctul și adjuncții Procurorului General, Procurorul General;”.

2. Articolul 7 se completează cu alineatele (8) și (9) cu următorul cuprins;
„(8) Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

(9) Deciziile Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate ca urmare a examinării recursului în interesul legii sînt obligatorii pentru instanțele de judecată, în măsura în care situația de fapt și de drept pe cauză rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.”.

3. Articolul 30:

alineatul (3) după cuvintele „excepțional de grave” se completează cu cuvintele „, deosebit de complicate”, cuvintele „se judecă” se substituie cu cuvintele „pot fi judecate”, iar cuvîntul „decizie” se substituie prin cuvîntul „hotărîre”;

alineatul (4) se exclude;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Recursul în anulare se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență de cel puțin 2/3 din numărul total al judecătorilor din cadrul Colegiului.”;

se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) Recursul în interesul legii se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență de cel puțin 2/3 din numărul total al judecătorilor din cadrul colegiului.”.

4. La articolul 33 alineatul (3) în propoziția a doua, sintagma „Plenului Curții Supreme de Justiție” se substituie cu sintagma „Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție”.

5. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

„Articolul 36. Competența judecătorilor

Judecătoria judecă în prima instanță cauzele penale privind infracțiunile prevăzute de Partea specială a Codului penal, cu excepția prevăzută la art.39 alin. (1), demersurile și plîngerile împotriva hotărîrilor și acțiunilor procurorului, organului de urmărire penală, examinează chestiuni legate de executarea sentinței și alte chestiuni date prin lege în competența sa.”.

6. La articolul 38, punctul 1) se exclude.

7. Articolul 39:

punctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărîrilor pronunțate de către instanțele de apel”;

se completează cu punctele 3¹) și 3²) cu următorul cuprins:

„3¹) judecă recursul în interesul legii;

3²) soluționează cererile de revizuire a cauzelor în urma pronunțării unei hotărîri de condamnare a Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului;”;

punctul 6) va avea următorul cuprins:

„6) soluționează cererile de strămutare.”.

8. Articolul 41:

la punctul 6), sintagma „art.109 și 110” se substituie cu sintagma „art.109, 110 și 110¹”;

se completează cu punctele 6²) și 6³) cu următorul cuprins:

„6²) autorizează la demersul procurorului efectuarea măsurilor speciale de investigație date prin lege în competența sa;

6³) examinează contestațiile depuse asupra acțiunilor procurorului ierarhic superior;”.

9. Articolul 42 se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) În cazul în care infracțiunea a fost săvârșită de două sau mai multe persoane, instanța de judecată poate dispune indivizibilitatea cauzei, atunci cînd este necesară pentru buna desfășurare a justiției, în termene rezonabile, și dacă aceasta nu va împiedica respectarea drepturilor părților.”.

10 . Articolul 44:

la alineatul (2), cuvintele „după materie sau” se exclud;
alineatul (3) se exclude.

11. Articolul 48 va avea următorul cuprins:

„Articolul 48. Procedura de înștiințare a părților și
de examinare a cererii de strămutare

(1) Curtea Supremă de Justiție recepționând cererea de strămutare, prin scrisoare recomandată anunță partea adversă, fixînd un termen de prezentare a referinței. Termenul de prezentare a referinței nu poate depăși 7 zile de la momentul recepționării cererii de strămutare către parte.

(2) Cererea de strămutare se examinează în lipsa părților în complet format din 3 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Neprezentarea referinței nu împiedică examinarea cererii de strămutare.”.

12. Articolul 49 se completează cu alineatele (2²), (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(2²) Curtea Supremă de Justiție hotărăște în ce măsură se mențin actele îndeplinite de către instanță la care s-a aflat cauza pînă la strămutare.”.

„(4) După strămutarea cauzei, căile de atac se judecă de instanța corespunzătoare din ierarhică instanței la care s-a strămutat cauza.

(5) Hotărîrea Curții Supreme de Justiției este irevocabilă.”.

13. Articolul 50:

alineatul unic devine alineatul (1):

se completează cu un nou alineat, (2), cu următorul cuprins:

„(2) Circumstanțele noi vor fi examinate de către Curtea Supremă de Justiție numai în cazul în care părțile nu le-au invocat la prima judecare din motivul că nu cunoșteau de ele sau erau în imposibilitate de a le prezenta.”.

14. Articolul 51:

la alineatul (1), cuvintele „cu funcție de răspundere” se exclud;

la alineatul (3), propoziția a doua se exclude; .

alineatul (8) se exclude.

15. Articolul 52:

alineatul (1);

punctul 9) va avea următorul cuprins;

„9) retrace motivat cauza penală de la ofițerul de urmărire penală care efectuează urmărirea penală și transmite conducătorului organului de urmărire penală pentru a desemna un alt ofițer de urmărire penală pe cauza dată;”;

la punctul 10), cuvintele „sau de mai multe organe de urmărire penală, desemnînd persoanele care vor efectua urmărirea penală” se exclud;

la punctul 14), cuvintele „măsurilor operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurilor speciale de investigație”;

la punctul 17), cuvântul „asistă” se substituie prin cuvintele „poate asista”;

la punctul 23), sintagma „în baza probelor prezentate de organul de urmărire penală sau în baza probelor acumulate de el personal” se exclude;

punctul 24) va avea următorul cuprins;

„24) asigură posibilitatea părților de a lua cunoștință cu materialele cauzei în condițiile prezentului cod;”;

alineatul (2):

cuvintele „teritorial și cel al procuraturii specializate, precum și adjuncțiilor lor” se substituie prin cuvintele „ierarhic superior”;

punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) cere în cauzele penale pe care exercită controlul, în baza plîngerii depuse la acțiunile procurorului care efectuează și/sau conduce urmărirea penală, cauze penale, documentele, actele procedurale, materiale și alte informații cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate;”;

punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4) retrace motivat și transmite, conform competenței, cauze penale de la un organ de urmărire penală la altul;”;

se completează cu un nou punct, 4¹), cu următorul cuprins:

„4¹) repartizează sesizările, cauzele penale procurorului pentru efectuarea, după caz, conducerea urmăririi penale;”;

punctele, 5), 6) și 7) se exclud;

se completează cu un nou punct, 8), cu următorul cuprins:

8) dispune motivat transmiterea cauzei penale de la un procuror ce efectuează și/sau conduce urmărirea penală la altul, în cazul în care procurorul nu a efectuat nici o acțiune pe cauza penală dată timp de 30 de zile, este suspendat din funcție, se află în concediu de boală mai mult de 30 de zile sau asupra procurorului este intentată o cauză disciplinară, contravențională, penală în legătură cu încălcările efectuate pe cauza penală ce urmează a fi transmisă;”;

alineatele (3) și (4) se exclud.

16. Articolul 53:

la alineatul (1), punctul 1) va avea următorul cuprins;

„1) reprezintă acuzarea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele respective.”;

la alineatul (2), cuvintele „la examinarea cauzei penale” se substituie cu cuvintele „la judecarea cauzei penale”, iar după cuvintele „cauzei penale” se completează cu cuvintele „în instanța de judecată”.

17. Articolul 54¹ alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins;

„a) acordă asistență tehnică procurorului la efectuarea acțiunilor procesuale;”;

literale b) și c) se exclud.

18. Articolul 55;

alineatul (1), după cuvintele „ofițerii de urmărire penală” se completează cu cuvântul „desemnați”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins;

„(2) Organele de urmărire penală, în condițiile prezentului cod, efectuează sau dispun acțiuni de urmărire penală.”.

19. Articolul 56:

la alineatul (2), sintagma „ia măsuri pentru a asigura efectuarea sub toate aspectele, complet și obiectiv, a urmăririi penale” se exclude;

alineatul (2¹);

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) repartizează ofițerilor de urmărire penală prin rezoluție sesizările pentru examinarea sau efectuarea urmăririi penale sau cauzele penale pentru efectuarea urmăririi penale. Repartizarea sesizărilor și a cauzelor penale pentru examinare este obligatorie pentru ofițerul de urmărire penală.”;

literale e) și f) vor avea următorul cuprins:

„e) dispune motivat transmiterea cauzei penale de la un ofițer de urmărire penală ce efectuează urmărirea penală la altul, în cazul în care ofițerul nu a efectuat nici o acțiune pe cauza dată timp de 30 de zile, este suspendat din funcție, se află în concediu de boală mai mult de 30 de zile, sau asupra ofițerului este intentată o cauză disciplinară, contravențională, penală în legătură cu încălcările efectuate pe cauza ce urmează a fi transmisă;

„f) este în drept să-și rețină sesizările, cauzele penale pentru efectuarea urmăririi penale personal, adoptând o ordonanță de primire a cauzei în gestiunea sa, revenindu-i, în acest caz, atribuțiile de ofițer de urmărire penală;”;

litera g) se exclude;

alineatul (2²) se exclude;

la alineatul (2³), sintagma „este responsabil de calitatea actelor procedurale întocmite de aceștia și prezentate procurorului în condițiile legii” se exclude;

alineatele (2⁴) și (2⁵) se exclud.

20. Articolul 57:

la alineatul (1), cuvintele „cu funcție de răspundere” se exclud, iar după cuvintele „în cauze penale” se completează cu cuvintele „și exercită alte acțiuni expres prevăzute de lege”;

alineatul (2):

punctul 4) va avea următorul cuprins;

„4) propune procurorului înaintarea în instanța de judecată a demersurilor în vederea obținerii autorizației de efectuare a acțiunilor procesuale penale, sau aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, care se efectuează doar cu autorizarea judecătorului de instrucție;”;

punctul 6) va avea următorul cuprins:

„6) cercetează și fixează, în modul stabilit, locul săvârșirii infracțiunii, efectuează percheziții, ridică obiecte și documente, realizează, conform legii, alte acțiuni procesuale;”;

la punctul 7), cuvintele „despre infracțiune și despre persoanele care au săvârșit-o” se substituie cu cuvintele „relevante pentru cauza penală”;

la punctul 9), cuvintele „măsurile operative de investigații” se substituie prin cuvintele „măsurile speciale de investigație”;

la punctul 11), după cuvintele „organelor de poliție” se completează cu cuvintele „sau altor organe competente”;

punctul 19) va avea următorul cuprins:

„19) contestă, în caz de dezacord, la procurorul ierarhic superior, indicațiile procurorului cu privire la efectuarea unor acțiuni procesuale;”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins;

„(4) În exercitarea atribuțiilor sale procesuale, ofițerul de urmărire penală decide, în mod independent, cu privire la orientarea urmăririi penale și efectuarea acțiunilor de urmărire penală, cu excepția cazurilor când legea prevede încuviințarea, autorizarea sau confirmarea de către procuror ori, după caz, de judecătorul de instrucție. Ofițerul de urmărire penală se supune prevederilor prezentului cod și indicațiilor scrise ale procurorului. Orice imixtiune în activitatea ofițerului de urmărire penală este interzisă.”;

alineatul (6) se exclude.

21. Se completează cu articolul 57¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 57¹. Abținerea sau recuzarea ofițerului de urmărire penală

(1) Ofițerul de urmărire penală nu poate efectua acțiuni de urmărire penală în caz dacă există cel puțin una din circumstanțele indicate la alin. (2) art. 33 din prezentul cod. Nu constituie temei de recuzare efectuarea de către ofițerul de urmărire penală a acțiunilor de urmărire penală pe cauza dată.

(2) Dacă există motive de recuzare, ofițerul de urmărire penală este obligat să întocmească declarația de abținere de la efectuarea urmăririi penale. Pentru aceleași motive, ofițerul de urmărire penală poate fi recuzat și de ceilalți participanți la proces în cauza respectivă, investiți cu asemenea drept prin prezentul cod.

(3) Ofițerul de urmărire penală, fără a întrerupe activitatea procesuală, în decurs de 24 de ore trimite declarația de abținere sau cererea de recuzare procurorului ierarhic superior al procuraturii din circumscripția teritorială căreia îi revine conducerea urmăririi penale. Procurorul ierarhic superior va repartiza spre examinare declarația de abținere sau cererea de recuzare unui procuror, care,

în condițiile legii, va decide prin ordonanță asupra recuzării/abținerii în decurs de 24 de ore. Ordonanța de recuzare sau abținere a ofițerului de urmărire penală este irevocabilă.

(4) În caz de admitere a abținerii sau a recuzării, procurorul care a examinat declarația de abținere sau cererea de recuzare stabilește în ce măsură actele îndeplinite ori măsurile dispuse se mențin. Ordonanța se remite conducătorului organului de urmărire penală care desemnează un alt ofițer de urmărire penală pentru efectuarea urmăririi penale.”.

22. Articolul 58 alineatul (3):

punctul 6¹) se exclude;

la punctul 11), cuvântul „apărător” se substituie prin cuvântul „avocat”;

la alineatul (4) punctul 1), cuvântul „apărător” se exclude;

alineatul (5) va avea următorul cuprins;

„(5) Victima beneficiază în condițiile legii de dreptul la protecție și compensare de îndată ce ea a fost identificată, precum și de dreptul să se adreseze cu o cerere privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie.”;

la alineatul (6), după cuvintele „organizație de stat” virgula se exclude și se completează cu cuvintele „sau în care statul deține cota parte”;

alineatul (7) se exclude;

alineatul (10) se completează cu propoziția „Drepturile victimei decedate sînt preluate de succesorii părții vătămate.”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins;

„(11) Victima minoră în vîrsta de pînă la 14 ani urmează să fie audiată în cauzele penale privind infracțiunile cu caracterul sexual, trafic de copii sau violența în familie, precum și în alte cazuri în care interesele justiției și a minorului o cer, de către judecătorul de instrucție în condițiile art. 110¹.”.

23. La articolul 60 alineatul (1):

la punctul 10), cuvintele „organul de urmărire penală” se substituie prin cuvintele „ofițerul de urmărire penală sau procuror”;

se completează cu un nou punct, 19), cu următorul cuprins:

„19) să sesizeze procurorul ierarhic superior sau, după caz, instanța de judecată despre încălcarea termenului rezonabil.”;

se completează cu un nou alineat, (4¹), cu următorul cuprins;

„(4¹) Examinarea corporală, prelevarea eliminărilor de corp sau a altor mostre biologice de la partea vătămată fără acordul ei poate fi efectuată doar cu autorizarea judecătorului de instrucție.”;

la alineatul (5), propoziția a doua se exclude.

se completează cu un nou alineat, (6), cu următorul cuprins:

„(6) Partea vătămată minoră în vîrsta de pînă la 14 ani urmează să fie audiat în cauzele penale privind infracțiunile cu caracter sexual, trafic de copii

sau violența în familie, precum și în alte cazuri în care interesele justiției și a minorului o cer, de către judecătorul de instrucție în condițiile art. 110¹.”.

24. La articolul 63, alineatul (3) se completează cu o propoziția cu următorul cuprins „În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de trei luni, ofițerul de urmărire penală este obligat sa informeze imediat bănuitul.”.

25. Articolul 64:

alineatul (2):

la punctul 12), sintagma „dar nu mai târziu de 6 ore” se exclude;

se completează cu un nou punct, 15¹), cu următorul cuprins;

„15¹) imediat după reținere sau după ce i s-a adus la cunoștință hotărîrea de aplicare a măsurii preventive să aibă acces la asistență medicală independentă, inclusiv pe cont propriu;”;

la punctul 20), după cuvîntul „plîngere” se completează cu cuvintele „sau cerere”;

la punctul 22), după cuvintele „organului de urmărire penală” se completează cu cuvîntul „procurorului”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Examinarea corporală, precum și prelevarea eliminărilor de corp sau a altor mostre biologice de la bănuit fără acordul acestuia poate fi efectuată doar cu autorizarea judecătorului de instrucție.”.

26. Articolul 66:

alineatul (2):

punctul 8) se completează cu sintagma „ , atrăgîndu-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nici o consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa;”;

se completează cu un nou punct, 18¹), cu următorul cuprins;

„18¹) imediat după reținere sau după ce i s-a adus la cunoștință hotărîrea de aplicare a măsurii preventive să aibă acces la asistență medicală independentă, inclusiv pe cont propriu;”;

se completează cu un nou punctul, 35), cu următorul cuprins:

„35) să sesizeze procurorul ierarhic superior sau, după caz, instanța de judecată despre încălcarea termenului rezonabil.”;

se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Examinarea corporală, cu participarea persoanei, precum și prelevarea eliminărilor de corp sau a altor mostre biologice de la învinuit/inculpat fără acordul ei se efectuează doar cu autorizarea judecătorului de instrucție.”.

27. Articolul 68 alineatul (6):
punctul 3) se completează cu sintagma „sau locul de efectuarea a acțiunii de urmărire penală fără permisiunea persoanei care efectuează acțiunea.”;

punctul 4), după cuvintele „ordinea stabilită” se completează cu cuvintele „la efectuarea acțiunilor de urmărire penală și”.

28. La articolul 77 alineatul (3), după cuvintele „este susținută de toți ceilalți reprezentanți legali” se completează cu cuvintele „și de către minor”.

29. La articolul 81 alineatul (2), cuvintele „procurorul care conduce urmărirea penală” se substituie cu cuvintele „ofițerul de urmărire penală care efectuează urmărirea penală”;

30. La articolul 88, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Expertul este persoana dezinteresată în rezultatele cauzei penale, care deține cunoștințe specializate necesare pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte sau împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauza penală.”.

31. Articolul 90:

alineatul (3) se completează cu un nou punct, 8), cu următorul cuprins:

„8) persoana față de care există anumite probe că a săvârșit infracțiunea.”.

alineatul (11), după cuvântul „logodnica” se completează cu cuvintele „concubinul, concubina”.

32. La articolul 92 alineatul (1), cuvântul „procesuale” se substituie prin cuvintele „de urmărire penală”.

33. Articolul 93:

alineatul (2) se completează cu un nou punct, 8), cu următorul cuprins:

„8) rezultatele măsurilor speciale de investigații.”;

alineatul (4) se exclude.

34. La articolul 94, alineatul (1) se completează cu punctele 11) și 12) cu următorul cuprins:

„11) prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la savârșirea infracțiunii;

12) prin promisiunea sau acordarea unui avantaj nepermis de lege.”.

35. La articolul 97 punctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) existența, caracterul și gradul leziunilor corporale în cauzele penale prin raportul expertizei medico-legale;”.

36. La articolul 100 alineatul (2) punctul 2), cuvintele „care pot să le elibereze” se substituie cu cuvântul ”competente”.

37. Articolului 101:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe, la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.”;

se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Hotărîrea instanței nu se poate întemeia, în măsura determinantă, pe mărturia investigatorului sub acoperire sau pe declarațiile martorului protejat.”.

38. Articolul 104:

la alineatul (2), după cuvintele „cauza respectivă” se completează cu cuvintele „îi explică esența bănuirii, învinuirii și dreptul de a tăcea și de a nu da mărturii în defavoarea sa”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Durata audierii neîntrerupte a bănuitului, învinuitului, inculpatului, nu poate depăși 4 ore, iar în aceeași zi, nu poate depăși 8 ore. Bănuitul, învinuitul, inculpatul are dreptul la o pauză de cel puțin 10 minute pe durata audierii de 4 ore.”.

39. Articolul 107 se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Martorul poate solicita o pauză de maximum 10 minute pe durata audierii de 4 ore.”.

40. La articolul 108, alineatul (3) se exclude.

41. Articolul 109

la alineatul (2), propoziția a doua va avea următorul cuprins „Nu se admite punerea întrebărilor care nu se referă la premiza probelor și care, în mod evident, urmăresc scopul insultării și umilirii martorului.”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Bănuitul, învinuitul sau partea vătămată poate solicita procurorului audierea martorului în condițiile alin. (3). În cazul refuzului procurorului de a audia martorul, acesta se contestă la judecătorul de instrucție, care în cazul constatării temeiniciei plîngerii, va audia martorul în condițiile alin. (3).”;

se completează cu un nou alineat, (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care martorul minor în vîrsta de pînă la 14 ani urmează să fie audiat în cauzele penale privind infracțiunile cu caracter sexual, trafic de copii sau violența în familie, precum și în alte cazuri în care interesele justiției și

a minorului o cer, procurorul dispunând de spații special amenajate solicită audierea acestuia de către judecătorul de instrucție în condițiile art. 110¹) al prezentului Cod.”.

42. Articolul 110:

alineatul (3), după cuvintele „identitatea reală a martorului” se completează cu cuvintele „și alte date relevante care exprimă legătura cauzală dintre fapta săvârșită și martor”.

la alineatul (9), cuvintele „, care sînt persoane civile” se exclud.

43. Se completează cu un nou articol, 110¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 110¹. Cazuri speciale de audiere a martorului minor

(1) Audierea martorului minor în vîrsta de pînă la 14 ani, în cauzele penale privind infracțiunile cu caracter sexual, trafic de copii sau violența în familie în condițiile alin. (4¹) art. 109 din prezentul cod se va efectua de către judecătorul de instrucție în spații special amenajate, dotate cu mijloace de înregistrare audio-vidio, prin intermediul unui specialist psiholog (psiho-pedagog).

(2) Martorul minor și specialistul se află într-o cameră separată de judecătorul de instrucție și celelalte părți care participă la această acțiune procesuală.

(3) Bănuitul, învinuitul, apărătorul acestora, partea vătămată și procurorul adresează întrebările judecătorului de instrucție, care prin intermediul mijloacelor audio-vidio le transmite specialistului care se află într-o cameră separată cu martorul minor.

(4) În caz de necesitate, specialistul își rezervă dreptul la reformularea întrebărilor, dacă întrebarea a fost formulată în felul în care poate să traumatizează martorul minor.

(5) Ascultarea martorului minor trebuie să evite producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia.

(6) Martorului minor, care la data audierii nu a împlinit vîrsta de 14 ani, i se atrage atenția că urmează să spună adevărul.

(7) Declarațiile martorului, audiat în condițiile prezentului articol, se înregistrează prin mijloace tehnice audio-video și se consemnează integral în procesul-verbal întocmit în conformitate cu art.260 și 261 din prezentul Cod. Suportul informațional pe care a fost înregistrată declarația martorului se sigilează de către instanța de judecată și se păstrează în original la instanța de judecată împreună cu copia procesului-verbal al declarației.”.

44. Articolul 118:

alineatul (1), după cuvintele “În scopul descoperirii” se completează cu cuvintele „și ridicării”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Se interzice cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului fără acordul scris al proprietarului sau a posesorului acestuia.”.

la alineatul (4), cuvintele “le examinează” se substituie cu cuvintele “le poate ridica pentru a le examina”.

45. Articolul 125:

la alineatul (1), cuvintele „sau din materialele de investigație operative” se substituie prin cuvintele „sau din materialele activității speciale de investigații”;

la alineatul (2), cuvintele “umane sau de animale” se substituie prin cuvintele „sau a altor date importante pentru cauza penală”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazurile ce nu suferă amânare sau de delict flagrant, percheziția se poate efectua în baza unei ordonanțe motivate a procurorului, fără autorizația judecătorului de instrucție, urmînd ca acestuia să i se prezinte imediat, dar nu mai tîrziu de 24 de ore de la terminarea percheziției, materialele obținute în urma percheziției efectuate, indicîndu-se motivele efectuării ei. Judecătorul de instrucție verifică legalitatea acestei acțiuni procesuale.”.

46. Articolul 126:

la alineatul (1), după cuvintele „Organul de urmărire penală” se completează cu cuvintele „în baza ordonanței motivate”, iar cuvintele „materialele de investigație operativă” se substituie cu cuvintele „materialele speciale de investigație”;

alineatul (3) se exclude.

47. Articolul 127 se completează cu alineatele (5), (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(5) Organele de urmărire penală pot antrena subdiviziunile instituțiilor prevăzute la art. 56 sau alte instituții, în scopul asigurării securității. Identitatea persoanelor antrenate de organele de urmărire penală pentru asigurarea securității poate fi ascunsă sau/și deghizată, fapt despre care se menționează în procesul verbal.

(6) Persoana la care se efectuează percheziția sau ridicarea de obiecte și documente are dreptul să efectueze înregistrarea audio, video a acestei acțiuni, informînd despre acest fapt organul de urmărire penală.

(7) Dacă persoana căreia i se efectuează percheziția solicită prezența avocatului, efectuarea percheziției se suspendă pîna la prezentarea avocatului, dar nu mai mult de 2 ore.”.

48. La articolul 128, alineatul (3) se completează cu propoziția „Ordonanța pe lîngă prevederile art. 255 trebuie să conțină date cu privire la obiectele sau documentele căutate.”.

49. Articolul 131:

alineatul (4) se completează cu propoziția „Persoanele antrenate de organele de urmărire penală pentru asigurarea securității nu se semnează în procesul-verbal de efectuare a percheziției.”;

la alineatul (5), după cuvintele „pe cât e posibil” se completează cu cuvintele „și necesar”.

50. La secțiunea a 5-a titlul va avea următorul cuprins:

„Activitatea specială de investigație”

51. Se completează cu art. 132¹ – 132¹⁹ cu următorul cuprins:

„Articolul 132¹. Dispozițiile generale privind activitatea specială de investigații

(1) Activitatea specială de investigație reprezintă totalitatea de acțiuni de urmărire penală cu caracter public și/sau secret efectuate de către ofițerii de investigații în cadrul urmăririi penale numai în condițiile și modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Activitatea specială de investigații se dispune și se desfășurează când sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate prejudicia considerabil activitatea de administrare a probelor ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare;

b) există o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

c) acțiunea este necesară și proporțională cu restrîngerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(3) Sarcinile activității speciale de investigații este de a acumula informații, precum și de a efectua alte acțiuni prevăzute de prezentul cod care vor constitui probe în următoarele cazuri;

a) descoperirea și cercetarea infracțiunilor, precum și asigurarea compensării daunei cauzate de infracțiune;

b) constatarea datelor faptice, fixarea procesuală a acțiunilor care pot fi folosite în calitate de probe în cauză penală, în conformitate cu prezentul cod;

c) căutarea persoanelor care se ascund de organele de urmărire penală, procuror sau de instanța de judecată.

Articolul 132². Măsurile speciale de investigații

(1) În vederea realizării scopului prevăzut la art. 132¹, se efectuează următoarele măsuri speciale de investigație;

1) cu autorizarea judecătorului de instrucție:

a) cercetarea domiciliului și/sau, după caz, instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat, de filmat, cu sau fără efectuarea înregistrărilor;

b) supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice;

c) interceptarea comunicărilor;

d) monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice;

e) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară;

2) cu autorizarea procurorului:

a) colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;

b) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori a unui punct de acces la un sistem informatic;

c) urmărirea vizuală și/sau documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistem de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice;

d) reținerea, cercetarea, predarea, percheziționarea sau ridicarea trimiterilor poștale;

e) controlul transmiterii banilor sau altor valori materiale extorcate;

f) investigația sub acoperire;

g) livrarea controlată;

h) supravegherea transfrontalieră;

j) colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată;

k) cercetarea obiectelor și documentelor;

l) achiziția de control.

(2) În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video, audio, de filmat, fotografiat și de alte mijloace tehnice, în cazul în care acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege.

Articolul 132³. Organele care exercită activitatea specială de investigații

(1) Activitatea specială de investigații este efectuată de către ofițerii de investigații din cadrul subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției.

(2) Măsurile speciale de investigații prevăzute la pct. 1) alin. (1) art. 132² se efectuează de către organele specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciului de Informații și Securitate.

(3) Persoana care exercită urmărirea penală sau procurorul care conduce urmărirea penală au dreptul de a asista nemijlocit la efectuarea acțiunii speciale

de investigații, cu excepția cazurilor când acțiunile menționate ar periclita siguranța persoanelor care le efectuează nemijlocit.

(4) Conducătorul subdiviziunii specializate ale organului care efectuează activitatea specială de investigație repartizează încheierea sau ordonanța de dispunere a măsurii speciale ofițerului de investigații.

(5) Organele menționate în alineatul (1) la efectuarea acțiunilor speciale de investigații sînt concomitent și organe de constatare, în sensul articolului 273 al prezentului Cod.

Articolul 132⁴ Ofițerul de investigații

(1) Ofițerul de investigații este persoana împuternicită care, în numele statului, efectuează măsurile speciale de investigații în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) La efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, ofițerul de investigații se supune indicațiilor scrise ale procurorului sau a ofițerului de urmărire penală.

(3) Identitatea ofițerilor de investigații din cadrul subdiviziunilor specializate care efectuează măsurile speciale de investigații și care activează în calitate de investigator sub acoperire, constituie secret de stat și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al acestora și în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat.

(4) Ofițerul de investigații poartă răspundere pentru realizarea nemijlocită a măsurii speciale de investigații pe care o efectuează.

Articolul 132⁵. Temeiurile și motivele înfăptuirii măsurilor speciale de investigații

(1) Temeiurile pentru înfăptuirea măsurilor speciale de investigații sînt:

1) circumstanțele neclare în legătură cu pornirea urmăririi penale;

2) informațiile devenite cunoscute privind:

a) acțiunea contrară legii în curs de pregătire, comitere sau comisă, precum și privind persoanele care o pregătesc, o comit sau au comis-o;

b) persoanele care se ascund de autoritățile de urmărire penală sau de judecată ori care se eschivează de la executarea pedepsei penale;

c) persoanele dispărute fără urmă și privind depistarea cadavrelor neidentificate;

d) circumstanțele care pun în pericol securitatea statului;

e) circumstanțele ce pun în pericol securitatea agentului sub acoperire sau a membrilor familiei sale.

3) actele procesuale ale ofițerului de urmărire penală, procurorului sau decizia instanței de judecată în cauzele penale aflate în procedura lor;

4) interpelările organizațiilor internaționale și ale autorităților de drept ale altor state, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

5) interpelările autorităților care organizează și efectuează activitatea specială de investigații, conform temeiurilor indicate în prezentul articol.

(2) Procurorul, sau dup caz ofițerul de urmărire penală, coordonează, conduce și controlează îndeplinirea măsurii speciale de investigații.

Articolul 132⁶. Procedura de dispunere a acțiunilor speciale de investigații

(1) Procurorul conducător al urmăririi penale prin ordonanță motivată pune în executare măsura specială de investigații subdiviziunilor specializate ale organelor menționate la art. 132³ al prezentului cod.

(2) Măsurile speciale de investigații autorizate trebuie să înceapă la data indicată în actul de dispunere sau cel târziu la data expirării termenului pentru care a fost autorizată.

(3) Măsurile speciale de investigații dispuse de către judecătorul de instrucție se autorizează în condițiile prevăzute la art. 303 din prezentul cod.

(4) Măsurile speciale de investigații prevăzute la pct. 1) alin. (1) art. 132² pot fi autorizate, ca excepție, în baza ordonanței motivate a procurorului, în cazurile infracțiunilor flagrante, precum și atunci când există circumstanțe ce nu permit amânare, iar încheierea nu poate fi obținută fără existența unui risc esențial de întârziere care poate conduce la pierderea informațiilor probatorii sau pune în pericolul imediat securitatea persoanelor. Judecătorul de instrucție urmează să fie informat despre efectuarea acestor măsuri, în termen de 24 de ore, cu prezentarea tuturor materialelor în care sînt argumentate necesitatea efectuării măsurilor speciale de investigații. În condițiile existenței unor temeiuri suficiente, judecătorul de instrucție, prin încheiere motivată, declară acțiunile legale sau, după caz – ilegale.

(5) Ofițerul de investigații care efectuează măsurile speciale de investigații informează procurorul printr-un proces-verbal, în termen de o lună de la momentul dispunerii măsurii, sau în termenul stabilit în actul de dispunere, despre rezultatele obținute la efectuarea măsurilor speciale de investigații.

(6) În cazul în care măsura specială de investigații a fost autorizată de către judecătorul de instrucție, procurorul prezintă toate materialele acumulate de către ofițerul de investigații judecătorului de instrucție.

(7) Dacă în cadrul examinării procesului-verbal, se constată că nu sînt respectate condițiile de întindere a efectuării măsurii speciale de investigații sau prin măsura dispusă se încalcă disproportionat, sau în mod vădit, drepturile și interesele omului, sau au dispărut motivele care au stat la baza ingerinței, procurorul sau judecătorul de instrucție dispune încetarea lor.

(8) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea de a fi prelungită întemeiat pînă la 6 luni. În cazul în care termenul de autorizare a efectuării măsurii speciale de investigații a fost

prelungit pînă la 6 luni, este interzisă autorizarea repetată a măsurii speciale de investigații pe același temei și asupra aceluiași subiect, cu excepția utilizării agenților sub acoperire sau apariției circumstanțelor noi, precum și cercetarea faptelor legate de investigarea crimei organizate și finanțării terorismului.

(9) Procurorul, judecătorul de instrucție va dispune încetarea măsurii speciale de investigații înaintea expirării termenului pentru care aceasta a fost autorizată, îndată ce au dispărut temeiurile și motivele care au justificat autorizarea ei.

(10) În cazul în care temeiurile necesare pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații nu mai există, ofițerul de investigații solicită procurorului, judecătorului de instrucție, în cazul cînd măsura a fost dispusă de către acesta, încetarea ei imediată.

(11) Este interzisă dispunerea măsurilor speciale de investigații cu privire la raporturile legale de asistență juridică dintre avocat și bănuît, învinuit sau inculpat.

(9) Procurorul, judecătorul de instrucție va dispune încetarea măsurii speciale de investigații înaintea expirării duratei pentru care aceasta a fost autorizată, îndată ce au dispărut motivele care au justificat dispunerea ei.

Articolul 132⁷. Consemnarea acțiunilor speciale de investigații

(1) Ofițerul de investigații care efectuează măsura specială de investigații întocmește proces-verbal pentru fiecare măsură autorizată de către procuror sau de către judecătorul de instrucție, în care consemnează:

a) locul și data efectuării măsurii speciale de investigații, precum și ora începerii și finisării efectuării ei;

b) funcția, numele și prenumele subiectului care întocmește procesul-verbal;

c) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la efectuarea acțiunii, iar dacă este necesar, adresele lor, obiecțiile și explicațiile acestora;

d) descrierea detaliată a faptelor constatate, precum și a acțiunilor luate în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații;

e) mențiunea privind efectuarea, în cadrul realizării măsurii speciale de investigații, a fotografierii, filmării, înregistrării audio, mijloacelor tehnice utilizate, condițiile și modul de aplicare a lor, obiectele față de care au fost aplicate aceste mijloace și rezultatele obținute.

(2) La procesul-verbal se anexează, în plic sigilat, suportul informațional care conține rezultatul măsurilor speciale de investigații.

(3) Procesul-verbal și suportul informațional la măsurile speciale de investigații se anexează la cauza penală.

(4) La încetarea măsurii speciale de investigații, sau la solicitarea procurorului, a judecătorului de instrucție, ofițerul de investigații care a efectuat

măsura, transmite acestora procesul-verbal la care se anexează toate materialele acumulate la efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate.

(5) În cazul în care procurorul, judecătorul de instrucție constată că măsura s-a efectuat cu încălcarea vădită a drepturilor și libertăților omului sau ofițerul de investigații a acționat cu depășirea prevederilor ordonanței/încheierii de autorizare, declară nul procesul-verbal și dispune prin ordonanță/încheiere nimicirea imediată a suportului informațional și a materialelor acumulate pe parcursul efectuării măsurii speciale de investigații.

(6) În cazul în care procurorul, judecătorul de instrucție, constată că prin acțiunile întreprinse, ofițerul de investigații a încălcat vădit drepturile și libertățile omului, declară nule măsurile întreprinse și sesizează autoritățile competente. Ordonanța procurorului se atacă la procurorul ierarhic superior. Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă.

(7) În cazul în care se constată prin ordonanță/încheiere legalitatea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul, judecătorul de instrucție în cazul când acesta a autorizat măsura informează imediat persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații. Judecătorul de instrucție, procurorul poate amâna informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații în cazul când s-a prelungit termenul de efectuare a ei sau a fost dispusă efectuarea unei măsuri speciale de investigații secrete. La examinarea legitimității efectuării măsurii speciale de investigații procurorul, judecătorul de instrucție examinează modul de îndeplinire a măsurii, respectarea condițiilor și criteriilor în baza cărora s-a dispus.

(8) Din momentul informării, persoana supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să facă cunoștință cu procesul-verbal de efectuare a măsurii speciale de investigații și ordonanța procurorului sau încheierea judecătorului de instrucție cu privire la legalitatea măsurilor efectuate.

(9) Datele obținute din măsurile speciale de investigații pot fi folosite prin încheiere motivată și în altă cauză penală, dacă din cuprinsul acestora rezultă date sau informații concludente și utile privitoare la pregătirea ori săvârșirea unei alte infracțiuni.

(10) După examinare, datele sau informațiile rezultate din măsurile speciale de investigații care nu formează fapta ce constituie obiectul cercetării sau care nu contribuie la identificarea ori localizarea persoanelor, dacă nu sînt folosite în alte cauze penale potrivit alin. (9) al prezentului articol, se arhivează la procuror, în locuri speciale amenajate, cu asigurarea confidențialității. Din oficiu sau la solicitarea părților, judecătorul de instrucție ori completul de judecată poate solicita datele sigilate, dacă exista noi probe din care rezultă că o parte dintre acestea privesc fapta ce formează obiectul cercetării. După un an de la pronunțarea sentinței, acestea sînt distruse de către procuror, care întocmește un proces-verbal în acest sens.

Articolul 132⁸. Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat și de filmat

(1) Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat și de filmat presupune accesul secret sau legendat în interiorul domiciliului, fără înștiințarea proprietarului, posesorului în scopul studierii acestuia pentru descoperirea urmelor activității infracționale, persoanelor aflate în căutare, precum și pentru obținerea altor informații necesare probării circumstanțelor faptei, observării și înregistrării evenimentelor care se produc în domiciliu.

(2) În cazul când victima, partea vătămată, martorul sau o altă persoană proprietar sau posesor al bunului imobil solicită cercetarea domiciliului și/sau, după caz, instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat și de filmat măsura se dispune de către procuror prin ordonanță motivată.

(3) Cercetând domiciliul, ofițerul de investigații examinează obiectele vizibile, iar în caz de necesitate, poate instala în acesta aparate de înregistrare audio, video, de fotografiat, de filmat sau alte mijloace tehnice care asigură interceptarea și înregistrarea de la distanță a informației sau înregistrarea ei nemijlocită în domiciliu.

(4) Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat și de filmat se dispune cu privire la persoana asupra căreia există careva probe sau date că a săvârșit sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni. Cercetarea domiciliului și instalarea în el a aparatelor audio, video, de fotografiat și de filmat, se poate dispune și cu privire la o altă persoană, dacă există o bănuială rezonabilă că aceasta primește sau transmite comunicări de la făptuitor, ori destinate acestuia.

(5) La cercetarea domiciliului și/sau, după caz, instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat și de filmat, se întocmește un proces-verbal, conform prevederilor prezentului cod.

Articolul 132⁹. Supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice

(1) Supravegherea audio sau video a domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice este o măsură specială de investigații care presupune supravegherea domiciliului din exterior, fără acordul proprietarului sau posesorului, prin utilizarea mijloacelor tehnice, dacă există temeuri de a considera că acțiunile, convorbirile, alte sunete sau evenimente ce se produc în acel domiciliu pot conține informații despre circumstanțele faptei care urmează a fi probate.

(2) În cazul în care victima, partea vătămată, martorul sau o altă persoană proprietar sau posesor al bunului imobil solicită supravegherea domiciliului prin

utilizarea mijloacelor tehnice măsura se dispune de către procuror prin ordonanță motivată.

(3) Supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice se dispune pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea de a o prelungi pînă la 3 luni, însă nu mai mult de durata urmăririi penale.

Articolul 132¹⁰. Interceptarea comunicărilor

(1) Interceptarea comunicărilor reprezintă accesul, monitorizarea, colectarea și/sau înregistrarea convorbirilor efectuate prin rețelele comunicațiilor electronice sau prin orice alte mijloace de comunicare, precum și înregistrarea datelor de trafic care indică sursa, destinația, data, ora, dimensiunea, tipul comunicării efectuate.

(2) Interceptarea comunicărilor se execută de către organul de urmărire penală sau de către ofițerul de investigații în baza încheierii judecătorului de instrucție la demersul motivat al procurorului.

(3) Prevederile alineatului 2 al prezentului articol se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există careva date sau probe cu privire la săvîrșirea următoarelor infracțiuni prevăzute de Codul penal: alin. (1) art. 138, alin. (2) art.140, alin. (3) și (4) art. 140¹, art.141, alin.(1) și (5) art.142, alin.(2) art.150, lit. e),f), g), h) alin. (2) art.152, alin.(2) art.158, alin. (1) și (2) art.164, alin.(2) și (3) art.166, art. 167, lit. b) alin. (3) și alin. (4) art.186, lit. b), d) și e) alin. (2) și alin.(3) art.187, alin. (1) și (2) art.188, alin. (1) și (2) art.189, alin. (3) și (4) art.190, alin. (3) art. 191, alin. (4) art.192, alin. (3) art.192¹, lit. d) și e) alin. (4) art. 205, art. 208¹, alin.(4) art. 217, alin. (3) art.217¹, art. 217⁴, alin. (2) art. 220, alin. (4) art.224, alin. (1) art. 236, alin. (2) art.237, art. 243, alin. (2), (3), (4) și (5) art. 248, alin. (2) art. 260³, alin. (2) art. 260⁴, alin. (1) art. 275, alin. (1) art. 278¹, alin. (1) art. 279, alin. (1)-(3) art. 279¹, alin. (1) art.280, alin. (1) art. 285, art. 286, alin. (2) art. 290 săvîrșit prin sustragere, alin. (1), (1¹) și (2) art. 292, alin. (1) și (2) art.295, alin. (1) art.295², alin. (2) și (3) art. 309¹, alin. (2) art. 317, art. 324, 325, 326, 327, 328, 333, 334, 341 și 344, alin. (1) și (2) art. 349, alin.(3) art. 362, alin. (2) art. 365 și alin. (2) art.371. Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.

(4) La dispunerea interceptării comunicărilor judecătorul de instrucție care examinează cauza pe lîngă circumstanțele prevăzute la alin (1)-(3) ale prezentului articol urmează să verifice dacă:

- 1) descoperirea circumstanțelor cauzei este imposibilă prin alte mijloace de probă sau prin efectuarea altor acțiuni de urmărire penală;
- 2) această măsură este necesară într-o societate democratică;
- 3) acțiunea solicitată urmărește un scop legitim;
- 4) acțiunea va fi proporțională cu dreptul sau libertatea persoanei garantată de lege și necesitatea apărută în cadrul urmăririi penale sau judecării cauzei.

(5) Pot fi supuse interceptării comunicările persoanei asupra căreia există careva probe că a săvârșit una din infracțiunile prevăzute la alineatul (3) al prezentului articol, comunicările persoanelor care contribuie în orice mod la comiterea acestor infracțiuni/infracțiune și în privința cărora există date care pot conduce rezonabil la o concluzie că acestea primesc ori transmit informații relevante pentru cauza penală de la bănuit, învinuit sau inculpat.

(6) Pot fi supuse interceptării în sensul alineatului (1) al prezentului articol comunicările victimei, părții vătămate, martorilor care contribuie la urmărirea penală sau la judecarea cauzei penale, precum și a rudelor și a membrilor familiilor acestora, doar cu acordul sau la cererea expresă și prealabilă a acestora și dacă există pericol eminent pentru viața, sănătatea sau alte drepturi fundamentale ale acestora, ori dacă este necesară prevenirea infracțiunii și/sau în cazurile în care există riscul evident al pierderii iremediabile sau a denaturării probelor. Interceptarea comunicărilor părții vătămate, martorului cu acordul acestora se dispune de către procuror.

(7) Interceptarea comunicărilor în cadrul urmării penale sau a judecării cauzei se autorizează pentru o durată de cel mult 30 de zile. Interceptarea poate fi prelungită în aceleași condiții pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputînd depăși 30 de zile. Durata totală a interceptării comunicărilor nu poate depăși 6 luni și nu poate fi dispusă mai mult decît o dată pe aceeași cauză penală. În orice caz, interceptarea comunicărilor nu poate dura mai mult decît pînă la terminarea urmării penale.

(8) Se interzice interceptarea comunicărilor dintre bănuit, învinuit, inculpat și avocatul său.

(9) Suportul informațional cu înregistrarea comunicărilor poate fi utilizat ca mijloc de probă în altă cauză penală doar cu autorizația judecătorului de instrucție, emisă în condițiile alineatului (1).

Articolul 132¹¹. Efectuarea și certificarea interceptării comunicărilor

(1) Interceptarea comunicărilor se efectuează de către organul de urmărire penală sau de către ofițerul de investigații. Asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții cu utilizarea mijloacelor tehnice speciale. Colaboratorii subdiviziunii care asigură tehnic interceptarea comunicărilor din cadrul instituției autorizate prin lege, precum și persoanele care efectuează nemijlocit ascultarea înregistrărilor, ofițerii de urmărire penală și procurorul sînt obligați să păstreze secretul comunicărilor și poartă răspundere pentru încălcarea acestei obligații.

(2) Pentru asigurarea interceptării comunicărilor, organul de urmărire penală sau procurorul prezintă organului abilitat prin lege extrasul în original din încheierea judecătorului de instrucție privind dispunerea efectuării interceptării comunicărilor. În scrisoarea de însoțire a extrasului din încheierea judecătorului de instrucție se preîntîmpină persoana care va asigura tehnic

efectuarea măsurii speciale de investigații despre răspunderea penală. Extrasul din încheiere trebuie să conțină denumirea instanței și numele judecătorului de instrucție, data și ora emiterii, datele privind examinarea demersului procurorului pentru autorizarea efectuării procedurii, datele de identificare a abonatului sau a unității tehnice prin intermediul căreia se poartă comunicările ce urmează a fi interceptate, durata interceptării, persoana sau organul de urmărire penală responsabil de executarea încheierii, semnătura judecătorului de instrucție și ștampila instanței de judecată.

(3) În cazul în care în procesul interceptării comunicărilor, poate fi obținută și altă informație, precum ar fi date de identificare a abonaților sau persoanele care au purtat comunicări cu subiectul interceptării și localizarea acestora, precum și alte date, procurorul/ judecătorul de instrucție poate dispune în ordonanța/încheierea de efectuare a interceptării comunicărilor și obținerea acestor informații.

(4) Subdiviziunea tehnică a organului abilitat prin lege să efectueze interceptarea comunicărilor transmite organului de urmărire penală semnalul comunicărilor interceptate și alte informații indicate în extrasul din încheierea judecătorului de instrucție în regim de timp real, fără a efectua înregistrarea acestora.

(5) Informația obținută în procesul interceptării comunicărilor poate fi ascultată și vizualizată de către organul de urmărire penală și procuror în regim de timp real.

(6) Informația obținută în procesul interceptării comunicărilor se transmite de către subdiviziunea tehnică ofițerului de urmărire penală sau procurorului pe suport informațional împachetat, sigilat cu ștampila subdiviziunii tehnice care a efectuat interceptarea comunicărilor și cu indicarea numărului de ordine a suportului.

(7) Despre efectuarea interceptării comunicării, organul de urmărire penală sau procurorul, în termen de 24 de ore după expirarea termenului de autorizare a interceptării, întocmește un proces-verbal la finele fiecărei perioade de autorizare.

(8) Procesul-verbal al interceptării trebuie să conțină data, locul și ora întocmirii, funcția persoanei care a efectuat măsura specială de investigație, numărul cauzei penale în cadrul căreia s-a efectuat măsura specială, mențiunea privind ordonanța procurorului și încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea măsurii speciale; datele de identitate și de identificare tehnică a subiectului a căror comunicări au fost interceptate și înregistrate, perioada în care s-a efectuat interceptarea comunicărilor, mențiunea privind utilizarea mijloacelor tehnice, alte informații relevante obținute în urma interceptării și înregistrării comunicărilor referitoare la identificarea și/sau localizarea unor subiecți, cantitatea și numărul de identificare a suporturilor pe care a fost înregistrată informația, numărul de comunicări stenografiate. La procesul-verbal se anexează stenograma comunicărilor care au importanță pentru cauza penală.

(9) Stenograma constituie reproducerea integrală în scris pe suport de hîrtie a comunicărilor interceptate care au importanță pentru cauza penală. În stenograma comunicărilor se indică data, ora și durata comunicării, numele persoanelor a căror comunicări sînt stenografiate, dacă se cunoaște, precum și alte date. Se interzice stenografierea comunicărilor dintre avocat și persoana pe care o apără. Fiecare pagină a procesului-verbal de interceptare și a stenogramei se semnează de către persoana care le-a întocmit. La procesul-verbal se anexează originalul suportului pe care au fost înregistrate comunicările interceptate, făcîndu-se mențiune despre împachetarea și sigilarea acestora.

(10) Comunicările interceptate se redau în limba în care a avut loc comunicarea. În cazul în care comunicarea a avut loc într-o altă limbă decît limba de stat, comunicarea se traduce în limba în care se desfășoară procesul penal de către un traducător autorizat.

(11) La sfîrșitul perioadei autorizate a interceptării, organul de urmărire penală prezintă procurorului procesul-verbal al interceptării și originalul suportului pe care este înregistrată informația.

(12) Procurorul, după verificarea corespunderii conținutului procesului-verbal și a stenogramele cu conținutul înregistrărilor, prin ordonanță, decide asupra pertinentei acestora pentru cauza penală și dispune care comunicări urmează a fi transcrise pe un suport aparte.

(13) Comunicările interceptate se vor păstra integral pe suportul inițial prezentat de către subdiviziunea tehnică organului de urmărire penală. Acest suport se va păstra la judecătorul de instrucție care a autorizat măsura specială de investigație.

(14) Comunicările interceptate care au fost stenografiate de către organul de urmărire penală și au fost apreciate de către procuror ca fiind pertinente pentru cauza penală, se transcriu de către subdiviziunea tehnică din cadrul organului de urmărire penală pe un suport aparte, care se anexează la materialele cauzei penale și se păstrează la procurorul care conduce cu urmărirea penală.

(15) În termen de 48 de ore de la sfîrșitul perioadei autorizate a interceptării, procurorul prezintă judecătorului de instrucție procesul-verbal și suportul în original pe care au fost înregistrate comunicările. Judecătorul de instrucție prin încheiere se va expune asupra respectării cerințelor legale în procesul interceptării comunicărilor de către organul de urmărire penală și va decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnînd persoanele responsabile de nimicire. Despre nimicirea informațiilor în baza încheierii judecătorului de instrucție, persoana responsabilă întocmește un proces-verbal, care se anexează la cauza penală. În cazul în care judecătorul de instrucție constată că organul de urmărire penală a comis în procesul interceptării comunicărilor încălcări grave ale legislației procesuale, el declară nule rezultatele măsurii speciale, motivînd în încheiere. Încheierea judecătorului de instrucție privind declararea nulității măsurii speciale poate fi atacată cu recurs de către procuror la Curtea de Apel.

Articolul 132¹². Înregistrările de imagini

Înregistrările de imagini se efectuează în condițiile și modalitățile de efectuare a interceptării comunicărilor, prevăzute la art.132¹⁰ – 132¹², care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 132¹³. Verificarea înregistrării interceptărilor

Mijloacele de probă, dobândite în condițiile art. 132¹⁰ – 132¹², pot fi verificate prin expertiză tehnică dispusă de către instanța de judecată la cererea părților sau din oficiu.

Articolul 132¹⁴. Monitorizarea interconectării rețelelor telegrafice, electronice și a altor comunicări

(1) Monitorizarea interconectării rețelelor telegrafice și electronice și a altor comunicări constă în accesul și verificarea, fără înștiințarea expeditorului sau destinatarului, a comunicărilor ce au fost transmise în posesia instituțiilor care prestează servicii de livrare a corespondenței electronice sau a altor comunicări și a apelurilor de primire ieșire a abonatului.

(2) Monitorizarea interconectării rețelelor telegrafice, electronice și a altor comunicări se dispune dacă sînt temeuri verosimile de a presupune că acestea conțin sau pot conține informații despre circumstanțele faptei care urmează a fi probate.

(3) Despre aflarea în posesia sa a comunicărilor ce urmează a fi supuse verificării, instituțiile care prestează servicii de livrare a corespondenței electronice, a apelurilor de intrare și ieșire sau a altor comunicări informează ofițerul de urmărire penală sau procurorul. Ofițerul de urmărire penală, procurorul, imediat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul recepționării informației, i-a cunoștință de conținutul comunicării și adoptă decizia despre ridicarea acesteia sau transmiterea ei pentru livrarea ulterioară cu fotografierea, copierea sau fixarea prin alt mijloc tehnic a conținutului acesteia.

(4) Ridicarea interconectării se va efectua în cazul în care există temeii de a considera că pentru procesul de administrare a probelor originalul acesteia va avea o importanță mai mare decît copia sau fixarea vizuală.

Articolul 132¹⁵. Monitorizarea tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară

(1) Monitorizarea tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară reprezintă operațiunile prin care se asigură cunoașterea conținutului tranzacțiilor financiare efectuate prin intermediul instituțiilor financiare sau a altei instituții competente, ori obținerea de la instituțiile financiare, a înscrisurilor

sau informațiilor aflate în posesia acestora referitoare la depuneri, conturi sau tranzacțiile unei persoane.

(2) Monitorizarea tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară se dispune în cazul urmăririi penale pornite pe infracțiunile prevăzute la articolele 189 – 192, 196, 199, 206, 208, 209, 217 – 217⁵, 220, 236, 237, 239 – 248, 251 – 253, 255 – 256, 278, 279 – 279¹, 283 – 284, 290, 292, 301¹, 302, 324, 325, 326, 327, 330, 330¹, 333, 334, 343, 352, 361 și 362 ale Codului penal al Republicii Moldova.

Articolul 132¹⁶. Livrarea supravegheată

(1) Livrarea supravegheată reprezintă circulația sub supraveghere a obiectelor, mărfurilor sau altor valori care provin din săvârșirea unei infracțiuni sau sînt destinate comiterii unei infracțiuni (inclusiv substanțe, mijloace de plată sau alte instrumente financiare) pe teritoriul Republicii Moldova sau peste frontierele ei, scopul căreia este investigarea unei infracțiuni sau identificarea persoanelor implicate în săvârșirea acesteia, dacă exista o bănuială rezonabilă cu privire la caracterul ilicit al deținerii sau obținerii acestora.

(2) Livrarea supravegheată poate fi dispusă numai dacă descoperirea sau arestarea persoanelor implicate în trafic de ființe umane, transportul ilegal de droguri, arme, obiecte sustrase, materiale explozive, nucleare, alte materiale radioactive, sume de bani și alte obiecte rezultă din activități ilicite sau obiecte utilizate în scopul comiterii de infracțiuni.

(3) Livrarea supravegheată presupune ca, în mod expres, toate statele prin care sînt tranzitate transporturile ilegale sau bănuite:

a) să fie de acord cu intrarea pe teritoriul acestora a transportului ilegal sau suspect și cu ieșirea acestuia de pe teritoriul statului;

b) să garanteze faptul că transportul ilegal sau bănuitul este supravegheat permanent de către autoritățile competente;

c) să garanteze faptul că procurorul, organele de urmărire penală sau alte autorități de stat competente sînt înștiințate în ceea ce privește rezultatul urmăririi penale împotriva persoanelor acuzate de infracțiuni care au constituit obiectul măsurii speciale de investigații la alin. (1) al prezentului articol.

(4) Dispozițiile alin. (3) al prezentului articol nu se aplică în cazul în care o convenție internațională ratificată sau un acord internațional are dispoziții contrare.

(5) Ordonanțele procurorului pe lîngă cele prevăzute la art. 255 urmează să cuprindă: numele bănuitalui sau inculpatului, dacă sînt cunoscute, dovezile din care rezultă caracterul ilicit al bunurilor ce urmează să intre, să tranziteze sau să iasă de pe teritoriul țării, modalitatea în care va fi efectuată livrarea. Procurorul urmează să se pronunțe pe fiecare livrare dispusă.

(6) Organele responsabile au obligația să întocmească, la finalizarea livrării supravegheate pe teritoriul Republicii Moldova, un proces-verbal cu privire la activitățile desfășurate, pe care îl înaintează procurorului.

Articolul 132¹⁷. Colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice

(1) Colectarea informației de la instituțiile de telecomunicații și a traficului de date computerizate constă în colectarea de la instituțiile de telecomunicații, operatorii de telefonie fixă sau mobilă, operatorii de internet a informațiilor transmise prin canalele tehnice de telecomunicații (telegraf, telefax, peiging, computer, radio și alte canale), fixarea secretă a informațiilor, transmise sau primite prin intermediul liniilor tehnice de legături de telecomunicații de către persoanele supuse măsurii speciale de investigații, precum și obținerea de la operatori a informației deținute despre utilizatorii serviciilor de telecomunicații, inclusiv de roaming și despre serviciile de telecomunicații prestate acestora, la care se atribuie:

- 1) posesorii numerelor de telefon;
- 2) numerele de telefon înregistrate pe numele unei persoane;
- 3) serviciile de telecomunicații prestate utilizatorului;
- 4) sursa de comunicații (numărul de telefon al apelantului; numele, prenumele și domiciliul abonatului sau utilizatorului înregistrat);
- 5) destinația comunicației (numărul de telefon al apelatului sau numărul la care apelul a fost rutat, redirectionat, numele, prenumele, domiciliul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- 6) tipul, data, ora și durata comunicației, inclusiv tentativele de apel eșuate;
- 7) echipamentul de comunicații al utilizatorului sau alt dispozitiv utilizat pentru comunicație (imei ale telefoanelor mobile, denumirea locației Cell ID);
- 8) locul echipamentului de comunicații mobile de la începutul comunicației, locația geografică a celulei.

Articolul 132¹⁸. Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori a unui punct de acces la un sistem informatic

(1) Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori a unui punct de acces la un sistem informatic constă în solicitarea unui furnizor de servicii electronice de a identifica abonatul, proprietarul sau utilizatorul unui sistem de telecomunicații, unui mijloc de telecomunicații ori a unui punct de acces la un sistem informatic, sau comunicarea dacă un anumit mijloc de comunicații sau punct de acces la un sistem informatic este folosit sau activ, ori a fost folosit sau activ la o anumită dată.

(2) Ordonanța de dispunere a măsurii speciale de investigații pe lângă elementele prevăzute la art. 255 al prezentului cod urmează să conțină:

a) persoana sau furnizorul de servicii care este în posesia sau care are sub control datele;

b) numele persoanei, atunci când este cunoscut, motivarea îndeplinirii condițiilor de dispunere a măsurii speciale de investigații;

c) menționarea obligației persoanei sau furnizorului de servicii de a comunica imediat, în condiții de confidențialitate datele solicitate.

(3) Furnizorii de servicii sînt obligați să colaboreze cu organele de urmărire penală pentru executarea ordonanței procurorului și să pună de îndată la dispoziția acestora datele solicitate.

(4) Persoanele care sînt chemate să colaboreze cu organele de urmărire penală au obligația de a păstra secretul operațiunii efectuate, încălcarea acestei obligații este pedepsită potrivit Codului penal.

Articolul 132¹⁹. Urmărirea vizuală și/sau documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice

(1) Urmărirea vizuală și/sau documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice reprezintă relevarea și fixarea acțiunilor ilegale ale persoanei, a unor imobile, mijloacelor de transport și altor locuri, cu utilizarea aparatelor de înregistrare tehnică.

(2) La localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) sau alte mijloace tehnice se pot folosi dispozitive care determina locul unde se află persoana sau obiectul la care este atașat.

52. Articolele 135, 136, 137 și 138 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 135. Controlul transmiterii banilor sau altor valori materiale extorcate

(1) Controlul transmiterii banilor sau altor valori materiale extorcate prevede înmînarea sau predarea de bunuri, bancnote sau documente persoanei care pretinde sau acceptă acestea, sub supraveghere și cu documentarea acestor acțiuni.

(2) Această măsură specială de investigații poate fi aplicată numai de către organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Articolul 136. Cercetarea obiectelor și actelor

Cercetarea obiectelor și actelor constă în aprecierea obiectelor și actelor din punct de vedere științific, pentru depistarea semnelor activității criminale,

studierea conținutului obiectelor și actelor, suprapunerea cu alte obiecte și acte necesare pentru determinarea realității obiective.

Cercetarea obiectelor și actelor se efectuează de către ofițerii de investigații cu participarea, în caz de necesitate, a specialistului, care posedă cunoștințe speciale, necesare pentru studierea acestora.

Articolul 137. Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparativă

Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparativă constă în depistarea, ridicarea fizică și conservarea suportului material de informație (obiecte, substanțe), în scopul comparării lor cu materialele de care dispun deja subdiviziunile specializate ale autorităților care efectuează activitatea specială de investigații sau ofițerul de urmărire penală sau în scopul depistării ulterioare a obiectelor identice cu obiectele care prezintă interes special.

Articolul 138. Achiziția de control

(1) Achiziția de control constă în cumpărarea de servicii sau bunuri aflate în circulație liberă, limitată sau interzisă în scopul efectuării constatărilor tehnico-științifice sau expertizelor judiciare sau pentru investigarea unei infracțiuni sau identificarea făptuitorilor care au săvârșit-o.”.

53. Se completează cu articolele 138¹, 138², 138³ și 138⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 138¹. Supravegherea transfrontalieră

(1) Cu excepția cazurilor când există dispoziții contrare în tratatul internațional aplicabil în relația cu un stat străin, reprezentanții organului de urmărire penală al unui stat, care, în cadrul unei urmăriri penale, supraveghează pe teritoriul altui stat o persoană presupusă a fi participat la săvârșirea unei infracțiuni care permite extrădarea sau o persoană față de care există motive serioase a se crede că poate duce la identificarea sau localizarea presupusului participant la săvârșirea infracțiunii, sînt autorizați, în baza unei cereri prelabile de asistență juridică, să continue această supraveghere pe teritoriul Republicii Moldova. La cerere, supravegherea poate fi exercitată de autoritățile competente ale Republicii Moldova.

(2) Cererea de asistență juridică prevăzută la alin.(1) al prezentului articol se adresează Procuraturii Generale.

(3) În caz de urgență, dacă nu poate fi solicitată autorizarea prelabilă a Republicii Moldova, reprezentanții organelor de urmărire penală străine ce acționează în cadrul urmăririi penale sînt autorizați să continue pe teritoriul Republicii Moldova supravegherea unei persoane bănuite că a comis una din faptele enumerate la alin.(5), în următoarele condiții:

a) trecerea frontierei va fi comunicată imediat, în timpul supravegherii, Procuraturii Generale prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne și al Serviciului Grăniceri;

b) cererea de asistență juridică, prevăzută la alin.(1) al prezentului articol, în care sînt expuse motivele ce justifică trecerea frontierei fără autorizație prealabilă va fi transmisă fără întârziere.

(4) Supravegherea prevăzută la alin.(1) și (3) ale prezentului articol poate fi efectuată în următoarele condiții:

a) reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală străine trebuie să respecte dispozițiile legislației Republicii Moldova, inclusiv ale prezentului articol;

b) în afară de cazurile prevăzute la alin.(3) al prezentului articol, în timpul supravegherii, reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală străine vor avea asupra lor un document care să ateste că le-a fost acordată permisiunea;

c) reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală străine trebuie să justifice calitatea lor oficială;

d) reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală străine pot purta, în timpul supravegherii, armă de serviciu, a cărei utilizare este interzisă, cu excepția cazului de legitimă apărare;

e) pătrunderea în domiciliul unei persoane și în alte locuri inaccesibile publicului este interzisă;

f) reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală străine nu pot reține sau aresta persoana supravegheată;

g) orice operațiune va face obiectul unui raport, care va fi prezentat organelor competente ale Republicii Moldova;

h) autoritățile statului căruia îi aparțin reprezentanții observatori ai organelor de urmărire penală ale acestui stat, la cererea autorităților Republicii Moldova, contribuie la desfășurarea în bune condiții a urmăririi penale ce urmează operațiunii la care au participat.

(5) Supravegherea poate avea loc doar la infracțiuni considerate drept grave, deosebit de grave și excepțional de grave, conform Codului penal al Republicii Moldova.

Articolul 138². Investigația sub acoperire

(1) Autorizarea investigației sub acoperire se efectuează pe perioada necesară descoperirii faptului existenței infracțiunii.

(2) Investigația sub acoperire se dispune prin ordonanță care trebuie să cuprindă:

a) indicarea măsurii speciale de investigații concrete încuviințate;

b) perioada pentru care s-a autorizat măsura specială de investigație;

c) identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care le va desfășura;

d) persoana sau persoanele supuse măsurii speciale de investigații, sau datele de identificare ale acestora, dacă sînt cunoscute.

(3) În cazul în care procurorul apreciază necesitatea folosirii investigatorului sub acoperire, a dispozitivelor tehnice pentru obținerea fotografiilor sau înregistrărilor audio sau video, sesizează judecătorul de instrucție în vederea emiterii încheierii pentru efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Investigatorii sub acoperire sînt angajații, special desemnați în acest scop din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informație și Securitate, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, sau persoane antrenate pentru efectuarea prezentei măsuri speciale de investigații. Investigatorii sub acoperire efectuează măsura specială de investigații pe perioada determinată în ordonanța procurorului.

(5) Investigatorul sub acoperire culege date și informații pe care le pune, în totalitate, la dispoziția procurorului care a autorizat măsura specială de investigații.

(6) Investigatorului sub acoperire îi este interzis să provoace comiterea de infracțiuni.

(7) Autoritățile publice pot folosi sau pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru efectuarea măsurii speciale de investigații autorizate. Activitatea persoanei, din cadrul instituției, care pune la dispoziție sau folosește înscrisurile ori obiectele nu poartă răspundere.

(8) Investigatorii sub acoperire pot fi audiați ca martori în cadrul procesului penal. Pentru motive întemeiate, investigatorul sub acoperire poate fi audiat în condițiile Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

Articolul 138³. Activitatea și măsuri de protecție a investigatorilor sub acoperire

(1) Investigatorii sub acoperire își desfășoară activitatea în conformitate cu scopurile și sarcinile indicate în ordonanța procurorului.

(2) În procesul activităților desfășurate, investigatorii sub acoperire efectuează măsuri speciale de investigații în funcție de situația creată și conform convingerii personale.

(3) Identitatea investigatorilor sub acoperire este cunoscută numai procurorului și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al investigatorului și în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat.

(4) În cazul în care există pericol real pentru viața și sănătatea investigatorului sub acoperire, precum și în cazurile descoperirii identității acestuia, procurorul îl reține imediat din misiunea sub acoperire.

(5) În cazul în care există date veridice că investigatorul sub acoperire a depășit neautorizat limitele acțiunilor care au fost autorizate să le înfăptuiască, fapt care a prejudiciat sau poate prejudicia realizarea scopurilor măsurii speciale de investigații, precum și în cazurile în care el a comis încălcări grave ale legii sau a comis o infracțiune, activitatea acestuia se întrerupe imediat de către procuror.

(6) În caz de necesitate, investigatorul sub acoperire poate fi înlocuit cu sau fără întreruperea activității.

Articolul 138⁴. Folosirea datelor obținute de investigatorii sub acoperire

(1) Datele și informațiile obținute de investigatorul sub acoperire pot fi folosite numai în cauza penală și în legătură cu persoanele la care se referă ordonanța emisă de procuror.

(2) Aceste date și informații vor putea fi folosite și în alte cauze sau în legătură cu alte persoane, dacă sînt concludente și utile.”.

54. Articolul 139 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 139.** Condițiile efectuării constatării tehnico-științifice și medico-legale

În cazul în care este necesară explicarea unor fapte sau circumstanțe ale cauzei, procurorul, organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate folosi cunoștințele unui specialist dispunînd, la cererea părților, iar organul de urmărire penală și din oficiu, efectuarea constatării tehnico-științifice sau medico-legale.”.

55. Articolul 142:

la alineatul (1), după cuvîntul „constatarea” se completează cu cuvintele „, clarificarea sau evaluarea”, cuvîntul „speciale” se substituie cu cuvîntul „specializate”, după cuvîntul „meșteșugului” se completează cu cuvintele „sau în alte domenii”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În calitate de expert poate fi numită orice persoană care posedă cunoștințe necesare pentru a prezenta concluzii referitoare la circumstanțele apărute în legătură cu cauza penală și pot avea importanță probatorie pentru cauza penală.”;

se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Fiecare dintre părți are dreptul să recomande un expert pentru a participa cu drepturi depline la efectuarea expertizei.”.

56. Articolul 143:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu un nou alineat, (2), cu următorul cuprins:

„(2) Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alineatul (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.”.

57. Articolul 144:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 144. Procedura de dispunere a efectuării expertizei”;
se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Cererea de solicitare a efectuării expertizei se formulează în scris, cu indicarea faptelor și împrejurărilor supuse constatării și obiectelor, materialelor care trebuie investigate de expert.”;

la alineatul (2), după cuvintele „de dispunere a” se completează cu cuvântul „efectuării”, iar cuvântul „abilitată” se substituie prin cuvintele „care urmează”;

la alineatul (3), propoziția a doua se completează cu cuvintele „conform prevederilor art.260 și 261” din prezentul cod;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Bănuitul, învinuitul sau partea vătămată poate solicita organului de urmărire penală, sau, după caz, procurorului dispunerea efectuării expertizei. Refuzul de dispunere a expertizei se contestă în modul stabilit de prezentul cod.”.

58. Articolul 145:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în cazul în care dispune efectuarea expertizei, citează părțile și expertul desemnat, pentru a li se aduce la cunoștință obiectul expertizei și întrebările la care expertul trebuie să dea răspunsuri, li se explică dreptul de a face observații cu privire la aceste întrebări și de a cere modificarea sau completarea lor. Totodată, părților li se explică dreptul lor de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare dintre ele pentru a participa la efectuarea expertizei. În acest caz se întocmește un proces-verbal.”;

alineatul (2) se exclude.

59. Articolul 146 va avea următorul cuprins:

„Articolul 146. Expertiza în comisie

(1) Expertizele cu un grad sporit de complicație se efectuează de o comisie din câțiva experți de aceeași specializare sau, după caz, de specializări diferite. La cererea părților, în componența comisiei de experți pot fi incluși experții invitați (recomandați) de ele.

(2) Dacă membrii comisiei sînt experți de aceeași specializare, aceștia se consultă între ei și, ajungînd la o opinie comună, întocmesc un raport unic, pe care ei toți îl semnează. Dacă între experți există dezacord, fiecare dintre ei prezintă raport separat cu privire la toate întrebările sau numai cu privire la acele întrebări pe marginea cărora există dezacord.

(3) Dacă membrii comisiei sînt experți de specializări diferite, la efectuarea expertizei se aplică prevederile referitoare la expertiza complexă.

(4) Cerința organului de urmărire penală sau a instanței de judecată ca expertiza să fie efectuată de o comisie de experți este obligatorie pentru șeful instituției de expertiză, precum și pentru experții desemnați. Dacă expertiza este pusă în sarcina instituției de expertiză și conducătorul, reieșind din complexitatea investigațiilor ce urmează a fi efectuate, consideră că este necesară o expertiză în comisie, comunică organului de urmărire penală sau instanței propunerea de dispunere a acesteia.”.

60. Articolul 148 va avea următorul cuprins:

„Articolul 148. Expertiza suplimentară și expertiza repetată

(1) Dacă organul de urmărire penală care a dispus expertiza constată, la invocare de către una dintre părți sau din oficiu sau instanța de judecată, la cererea uneia dintre părți, că raportul expertului nu este complet, iar această deficiență nu poate fi suplinită prin audierea expertului, dispune efectuarea unei expertize suplimentare de către același expert sau de către un alt expert.

(2) În cazul în care concluziile expertului sînt neclare, contradictorii, neîntemeiate, cînd există îndoieli în privința lor, iar aceste deficiențe nu pot fi înlăturate prin audierea expertului, sau cînd a fost încălcată ordinea procesuală de efectuare a expertizei, poate fi dispusă efectuarea unei expertize repetate de către un alt expert sau alți experți. La efectuarea expertizei repetate se poate pune și chestiunea autenticității metodelor utilizate anterior. Primul expert poate participa la efectuarea expertizei respective, pentru a da explicații, însă el nu participă la efectuarea investigațiilor și la finalizarea concluziilor.

(3) În ordonanță sau în încheierea prin care s-a dispus expertiza suplimentară sau repetată trebuie să fie concretizate motivele dispunerii ei.”.

61. Articolul 149:

la alineatul (1), cuvintele „hotărîrea cu privire la dispunerea” se substituie prin cuvintele „actul de dispunere a”;

alineatul (2) se completează cu următoarea propoziție:

„Părțile pot indica în cererea de solicitare a efectuării expertizei numele și prenumele expertului.”.

62. Articolul 150:

la alineatul (1), cuvintele „căreia i se încredințează” se substituie prin cuvintele „desemnată pentru”, iar cuvîntul „expertului” se substituie prin cuvîntul „lui”;

alineatul (4) se exclude.

63. Articolul 151:

la alineatul (1), cuvintele „confirmă prin semnătura sa și aplică sigiliul instituției respective” se substituie prin cuvintele „semnează și aplică ștampila”;

la alineatul (2), prima propoziție va avea următorul cuprins:

„(2) În raportul de expertiză se indică: când, unde și cine (numele, prenumele, studiile, specialitatea) a efectuat expertiza; faptul informării expertului despre răspunderea penală pentru prezentarea cu bună știință a unor concluzii false; titlul, gradul științific și, după caz, funcția persoanei care a efectuat expertiza; actul prin care s-a dispus efectuarea expertizei; persoanele care au asistat la efectuarea expertizei; materialele utilizate de către expert, investigațiile efectuate, operațiunile de efectuare a expertizei, metodele, programele și echipamentele utilizate; întrebările adresate expertului; concluziile la întrebări.”;

la alineatul (5), cuvântul „contraexpertiză” se substituie prin cuvintele „expertiză repetată.”.

64. Articolul 152:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Demersul procurorului de solicitare a internării în instituția medicală pentru efectuarea expertizei sau cererile părților sau expertului depuse în acest sens trebuie să cuprindă, după caz, mențiuni cu privire la: fapta pentru care se efectuează urmărirea penală, încadrarea juridică a faptei; faptele și împrejurările din care rezultă îndoiala asupra stării de responsabilitate a bănuțitului, învinuitului sau inculpatului, motivarea necesității luării măsurii internării și a proporționalității acesteia cu scopul urmărit.”;

la alineatul (8), cuvintele „de către procuror prin ordonanță” se substituie prin cuvintele „la demersul procurorului cu autorizația judecătorului de instrucție.”.

65. La articolul 161 alineatul (1), după cuvântul „procuror” se completează cu cuvintele ”sau ofițerul de urmărire penală cu încuviințarea procurorului”.

66. Articolul 166:

la alineatul (2), cuvintele „sau dacă nu are loc de trai permanent” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul în care reținerea persoanei se efectuează pentru stabilirea identității ei perioada de reținere nu poate depăși 6 ore.”.

67. Articolul 168:

la alineatul (1), cuvintele „să prindă” se substituie cu cuvintele „să rețină”;

la alineatele (2) și (3), cuvântul „prinsă” se substituie cu cuvântul „reținută”.

68. Articolul 176:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Arestul preventiv și măsurile alternative arestului se aplică numai persoanei care se bănuie, învinuite de săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, iar în cazul existenței unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea altor infracțiuni, ele se aplică învinuitului, inculpatului care a comis cel puțin una din acțiunile menționate la alineatul (1).”;

se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Alineatul (3) punctul 7) se aplică numai în cazul când persoana a refuzat să comunice locul permanent de trai.”.

69. Articolul 177:

la alineatul (1), după cuvintele „ordonanță motivată” se pune punct și se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins:

„În ordonanța procurorului se indică fapta care face obiectul bănuirii, învinuirii, textul de lege în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită, necesitatea aplicării măsurii preventive, precum și faptul dacă bănuitul, învinuitului, inculpatului i s-au explicat consecințele încălcării ei.”;

se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Instanța de judecată emite o încheiere motivată, în care se indică infracțiunea de care este învinuită, inculpată persoana, temeiul alegerii măsurii preventive respective, cu menționarea datelor concrete care au determinat luarea acestei măsuri, necesitatea aplicării măsurii preventive, precum și faptul dacă învinuitului, inculpatului i s-au explicat consecințele încălcării măsurii preventive, argumentele reprezentantului, apărătorului, învinuitului, inculpatului, motivându-se admiterea sau neadmiterea lor la stabilirea măsurii.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Copia de pe încheierea privind aplicarea măsurii preventive se înmânează neîntârziat persoanei față de care se aplică măsura preventivă. Persoanei i se comunică în limba pe care o înțelege motivele aplicării măsurii preventive față de ea și, totodată, i se explică modul și termenul de atac al acestora.”.

70. Articolul 185 se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins;

„(3¹) Motivul prevăzut la alineatul (2) punctul 1) se ea în considerare în cazul când învinuitul, inculpatul a refuzat să comunice locul permanent de trai al său.”.

71. Articolul 190 va avea următorul cuprins:

„Articolul 190. Liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune

(1) Liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune poate fi dispusă de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de către instanța de judecată la solicitarea procurorului.

(2) Persoana arestată preventiv sau avocatul acesteia în condițiile art.185 pot cere, în tot cursul procesului penal, punerea sa în libertate provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune.”

72. Articolul 191:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 191. Liberarea provizorie sub control judiciar”;

la alineatul (1), sintagma „a persoanei arestate preventiv, reținute sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare” se exclude;

la alineatul (2), cuvintele „sau să fugă” se substituie cu cuvintele „să se ascundă de organele de urmărire penală, procuror sau după caz de instanța de judecată”;

alineatul (3) cuvintele „a persoanei deținute” se exclud.

73. Articolul 192:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 192. Liberarea provizorie pe cauțiune”;

la alineatul (1), sintagma „a persoanei arestate preventiv, reținute sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare” se exclude;

se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Judecătorul de instrucție, instanța de judecată prin încheiere, dispune, respingerea propunerii de arestare preventivă sau de arest la domiciliu, și aplicarea măsurii liberării provizorie pe cauțiune, stabilește valoarea cauțiunii, precum și termenul de depunere a acesteia.”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins;

„(4) Dacă învinuitul, inculpatul nu depune cauțiunea în termenul stabilit de instanța de judecată, la demersul procurorului se dispune înlocuirea măsurii cu arestul la domiciliu sau arestul preventiv.”.

74. Se completează cu un nou articol, 192¹, cu următorul cuprins:

„ Articolul 192¹. Regulele cu privire la cauțiune

(1) Dispunerea cauțiunii se face pe numele învinuitului, inculpatului, prin depunerea unei sume de bani determinate, pe contul depozitar al procuraturii, ori prin constituirea unei garanții reale, mobiliare ori imobiliare, în limitele unei sume de bani determinate, în favoarea aceluiași organ.

(2) Cuantumul cauțiunii se fixează de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată de la 300 la 100.000 unități convenționale, în funcție de starea materială a persoanei respective și de gravitatea infracțiunii.

(3) Cauțiunea garantează:

a) participarea învinuitului, inculpatului la procesul penal și respectarea de către acesta a obligațiilor prevăzute la alin. (3) art.192 din prezentul cod;

b) plata despăgubirilor bănești acordate pentru repararea pagubelor cauzate de infracțiune și plata amenzii.”.

75. Articolul 194 va avea următorul cuprins:

„Articolul 194. Restituirea cauțiunii sau trecerea ei în proprietatea statului

(1) Cauțiunea se restituie sau trece în proprietatea statului în temeiul încheierii judecătorului de instrucție sau instanței de judecată la demersul procurorului, la cererea învinuitului, inculpatului, condamnatului, achitatului sau la cererea reprezentantului acestuia.

(2) Cauțiunea se restituie în cazul în care:

1) se revocă liberarea provizorie în temeiurile prevăzute la pct.1) alin.(1) art.193 din prezentul cod ;

2) judecătorul de instrucție sau instanța constată că nu mai există temeiurile care au justificat aplicarea măsurii preventive;

3) se dispune încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub învinuire sau achitarea acesteia;

4) instanța care judecă cauza în fond stabilește, prin hotărâre definitivă, o pedeapsă.

(3) Soluționarea cererii sau demersului se face în ședință închisă, fără participarea procurorului, învinuitului, inculpatului, condamnatului, achitatului.

(4) Cauțiunea nu se restituie și se face venit la bugetul de stat de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de instanța de judecată în cazul revocării liberării provizorii pe cauțiune în temeiurile prevăzute la pct.2) alin.(1) art.193 din prezentul cod.

(5) Judecătorul de instrucție sau instanța de judecată poate dispune prin hotărâre trecerea cauțiunii în proprietatea statului, dacă măsura controlului judiciar pe cauțiune a fost înlocuită cu măsura arestului la domiciliu sau a arestării preventive sau în cazul în care pe durata măsurii controlului judiciar pe cauțiune învinuitul, inculpatul încalcă, cu rea-credință, obligațiile care îi revin sau există bănuiala rezonabilă că a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva sa.

(6) Hotărârea de trecere a cauțiunii în beneficiul statului poate fi atacată cu recurs de persoanele interesate.”.

76. La articolul 219 alineatul (4), cuvintele „pierderea încrederii în fidelitatea conjugală” se exclude.

77. Articolul 236:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Chemarea unei persoane în fața organului de urmărire penală, procurorului se face prin citație scrisă,. Citarea se poate face și prin notă telefonică sau telegrafică încheindu-se în acest sens un proces-verbal. Chemarea persoanei în fața instanței de judecată se face prin citație scrisă remisă cu aviz de recomandare.”;

se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Citarea se poate realiza și prin intermediul poștei electronice sau prin orice alt sistem de mesagerie electronică, în cazul în care ofițerul de urmărire penală, procurorul, instanța de judecată dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citația a fost primită.”;

se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins

„(2¹) Minorul cu vârsta mai mică de 16 ani va fi citat prin intermediul părinților sau al tutorelui, cu excepția cazului în care acest lucru nu este posibil.”;

se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Instanța de judecată poate comunica și oral citația persoanei prezente la ședință, aducându-i la cunoștință consecințele neprezentării. În cursul urmăririi penale, citația făcută în acest mod se consemnează într-un proces-verbal și se semnează de către persoana astfel citată.”.

78. La articolul 237, alineatul (1) se completează cu punctele 5) și 6) cu următorul cuprins:

„5) mențiunea că partea citată are dreptul să fie asistată de un avocat cu care sa se prezinte la termenul fixat;

6) dacă este cazul, mențiunea că apărarea este obligatorie, iar în cazul în care partea nu își va alege un avocat, care să se prezinte la termenul fixat, i se va desemna un avocat care îi va acorda asistență juridică garantată de stat.”.

79. Articolul 238 se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Bănuitul, învinuitul sau inculpatul are obligația de a comunica în termen de cel mult 3 zile organului de urmărire penală, procurorului, instanței de judecată despre schimbarea domiciliului. Bănuitul, învinuitul sau inculpatul este informat cu privire la această obligație în cadrul audierii și cu privire la consecințele nerespectării ei.

(3²) Bănuitul, învinuitul sau inculpatul poate fi citat la sediul avocatului ales, dacă nu s-a prezentat după prima citare legal îndeplinită. ”.

80. La articolul 253 alineatul (3), cuvintele „conducătorului organului de urmărire penală și ale” se exclud.

81. La articolul 256 alineatul (1), cuvintele „cu încuviințarea procurorului” se substituie cu cuvintele „cu informarea procurorului”.

82. Articolul 262:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Depistarea nemijlocită de către organul de urmărire penală sau procuror a bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni.”;

se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Examinarea sesizărilor, cauzelor penale cu privire la infracțiunile comise de către președintele Parlamentului, Președintele Republicii Moldova, Prim-ministru se face de către Procurorul General sau un procuror desemnat de către acesta. Examinarea sesizărilor despre infracțiunile comise de către Procurorul General se face de către procurorul care este desemnat de către Consiliul Superior al Procurorilor. Organul de urmărire penală care a primit o sesizare despre infracțiunile săvârșite de persoanele indicate este obligat să o trimită imediat pentru examinare Procurorului General sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor.”.

83. Articolul 265 se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cazul depistării infracțiunii nemijlocit de către ofițerul de urmărire penală, colaboratorii organelor de constatare menționate la lit. a) - c) alin.(2) art. 273 din prezentul cod sau procuror, ori se constată o bănuială rezonabilă cu privire la infracțiunea comisă, colaboratorul respectiv întocmește un proces-verbal în care consemnează cele constatate și dispune concomitent înregistrarea imediată a autosesizării.”.

84. La articolul 274 alineatul (7), cuvintele „procurorul ierarhic superior anulează ordonanța” se substituie cu cuvintele „procurorul anulează ordonanța pe care a emis-o”.

85. La articolul 279, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Acțiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod și numai după înregistrarea sesizării cu privire la infracțiune. Dispunerea expertizei sau acțiunile de urmărire penală pentru efectuarea cărora este necesară autorizarea judecătorului de instrucție, precum și măsurile procesuale de constrângere sînt pasibile de realizare doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu dispune altfel.”.

86. Articolele 284, 285 și 286 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 284. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală

(1) Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

(2) Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc când aceasta este bănuit sau învinuit și a fost constatat unul din următoarele temeuri:

1) fapta nu a fost săvârșită de bănuit sau învinuit;

2) existența uneia dintre circumstanțele prevăzute în pct. 1) - 3) art. 275 din prezentul cod, inclusiv dacă fapta constituie o contravenție;

3) există cel puțin una din cauzele prevăzute de art. 35 din Codul penal.

(3) Procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, în cazul în care constată temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, prin ordonanță motivată, dispune scoaterea persoanei de sub urmărirea penală. Persoana poate fi scoasă de sub urmărirea penală integral sau numai cu privire la un capăt de învinuire.

(4) Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală se face conform prevederilor prezentului cod care reglementează încetarea urmăririi penale, ce se aplică în mod corespunzător.

(5) Concomitent cu scoaterea persoanei de sub urmărirea penală în cazurile prevăzute de alin. (2), pct. 2) și 3), dacă fapta penală nu se impută altei persoane și nu este necesară continuarea procesului penal, prin aceeași ordonanță se dispune și clasarea cauzei penale.

(6) În cazul în care se dispune scoaterea persoanei de sub urmărire doar cu privire la un capăt de acuzare sau în cazul prevăzut de alin. (2) pct. 1), fie dacă din alte considerente este necesară continuarea urmăririi penale, procurorul, după caz, restituie cauza penală organului de urmărire penală, cu indicația respectivă, fixând termenul urmăririi penale, sau dispune o altă soluție în conformitate cu prezentul cod.

Articolul 285. Încetarea urmăririi penale

(1) Încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finisare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe motiv de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

(2) Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la pct.4) – 9) art. 275 din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal, sau în cazul în care se constată că:

1) plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată sau părțile sau împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prelabile sau legea penală permite împăcarea;

2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală;

3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

(3) Încetarea urmăririi penale are loc în orice moment al urmăririi penale, când se constată existența temeiurilor prevăzute la alin. (2) al prezentului articol și se aplică individual în privința persoanei.

(4) Încetarea urmăririi penale se dispune de către procuror prin ordonanță din oficiu sau la propunerea organului de urmărire penală.

(5) Pe lângă elementele prevăzute la art.255 din prezentul cod, ordonanța de încetare a urmăririi penale trebuie să cuprindă date privind persoana și fapta la care se referă încetarea urmăririi penale, precum și temeiurile de fapt și de drept în baza cărora se dispune încetarea urmăririi penale și informația privind condițiile de intrare în vigoare și ordinea de contestare.

(6) La încetarea urmăririi penale, procurorul, dacă este cazul, dispune și referitor la:

1) revocarea măsurii preventive și a altor măsuri procesuale în modul prevăzut de lege;

2) restituirea cauțiunii în cazurile și în modul prevăzut de lege;

3) aplicarea măsurilor de siguranță;

4) încasarea cheltuielilor judiciare sau alte chestiuni prevăzute de lege.

(7) Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia, ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. Într-un astfel de caz, urmărirea penală continuă.

(8) Dacă constată că nu este cazul să dispună încetarea urmăririi sau a dispus încetarea parțială, fie din alte considerente, persistă necesitatea continuării procesului penal, procurorul după caz, restituie cauza penală organului de urmărire penală, cu indicația respectivă, fixînd termenul urmăririi penale, sau luînd o altă decizie în conformitate cu prezentul cod.

(9) Concomitent cu încetarea integrală a urmăririi penale, dacă fapta penală nu se impută altei persoane și nu este necesară continuarea procesului penal, prin aceeași ordonanță se dispune și clasarea cauzei penale.

(10) Dacă fapta constituie o contravenție, sau în cazul liberării de răspundere penală în conformitate cu art. 55 al Codului penal, procurorul, în condițiile legii, aplică sancțiunea contravențională. Dacă aplicarea sancțiunii contravenționale nu ține de competența procurorului, cauza se transmite imediat spre examinare în instanța de judecată.

Articolul 286. Clasarea procesului penal

Clasarea procesului penal este actul de finalizare a oricăror acțiuni procesuale într-o cauză penală sau pe marginea unei sesizări cu privire la infracțiune și se dispune printr-o ordonanță motivată a procurorului, din oficiu sau la propunerea organului abilitat, concomitent cu încetarea sau scoaterea integrală de sub urmărirea penală, fie când în cauza penală nu este bănuit sau învinuit și există una din circumstanțele prevăzute la pct.1) –3) art.275 din prezentul cod.”

87. La articolul 290 alineatul (1), cuvintele „aprobat de procurorul ierarhic superior” se exclud.

88. La articolul 296 alineatul (5), după cuvintele „copia de pe rechizitoriu” se completează cu textul „și informația cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictelor și locurile de păstrare, acțiunea civilă, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.”.

89. Articolele 296¹ și 296² se exclud.

90. La capitolul VII, titlul va avea următorul cuprins:
„CONTROLUL LEGALITĂȚII ACȚIUNILOR, INACȚIUNILOR ȘI ACTELOR EFECTUATE DE CĂTRE PROCUROR ”.

91. Articolul 298 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 298.** Plîngerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

(1) Împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații poate înainta plîngere bănuitul, învinuitul, reprezentantul lor legal, apărătorul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă și reprezentanții acestora, precum și alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost lezate de către aceste organe.

(2) Plîngerea se adresează procurorului care conduce urmărirea penală și se depune fie direct la acesta, fie la organul de urmărire penală. În cazurile în care plîngerea a fost depusă la organul de urmărire penală, acesta este obligat ca, în termen de 48 de ore de la primirea ei, să o înainteze procurorului împreună cu explicațiile sale sau ale organului special de investigații, atunci cînd acestea sînt necesare.

(3) Plîngerea depusă în condițiile prezentului articol nu suspendă executarea acțiunii sau actelor atacate, dacă procurorul care conduce urmărirea penală nu consideră aceasta necesar.”.

92. La articolul 299, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea plîngerii înaintate în condițiile art.298 din prezentul cod, este obligat să o examineze și să comunice decizia sa persoanei care a depus plîngerea.”.

93. Articolul 299¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 299¹**. Plîngerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor procurorului

(1) Persoanele indicate la alin.(1) art.298 din prezentul cod pot declara plîngere împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul care conduce urmărirea penală sau exercită nemijlocit urmărirea penală sau împotriva celor care au fost efectuate sau dispuse în baza dispozițiilor date de către procurorul respectiv.

(2) În cazurile în care acțiunile, inacțiunile și actele au fost efectuate sau dispuse de procurorul teritorial sau cel al procuraturii specializate, precum și de adjuncții lor, plîngerea se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui sau de procurorii, șefi ai direcțiilor, secțiilor și serviciilor Procuraturii Generale. În cazurile în care acțiunile, inacțiunile și actele au fost efectuate sau dispuse de procurorii, șefi ai direcțiilor, secțiilor și serviciilor Procuraturii Generale, plîngerea se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui.

(3) Plîngerea se adresează, în termen de 15 zile, procurorului ierarhic superior și se depune, fie direct la acesta, sau la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală. În cazurile în care plîngerea a fost depusă la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală, acesta este obligat ca, în termen de 48 de ore de la primirea ei, să o înainteze procurorului ierarhic superior, însoțită de explicațiile sale, atunci cînd acestea sînt necesare.

(4) Ordonanțele prin care procurorul ierarhic superior a soluționat plîngerea se contestă la judecătorul de instrucție.”.

94. Se completează cu un nou articol, 299², cu următorul cuprins:

„**Articolul 299²**. Examinarea plîngerii

(1) Plîngerea se examinează de către procurorul ierarhic superior în termenul și în condițiile prevăzute la art.299 din prezentul cod, care se aplică în mod corespunzător. În cazurile în care plîngerea este admisă, procurorul ierarhic superior este în drept să:

- a) schimbe temeiul de drept al actului procesual atacat;
- b) să anuleze sau să modifice actele atacate, unele elemente de fapt în baza cărora s-a dispus actul atacat.”.

95. Articolul 300:

la alineatul (1), cuvintele „măsurilor operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurilor speciale de investigații”;

la alineatul (2), cuvintele „activitate operativă de investigații” se substituie cu cuvintele „activitatea specială de investigații”;

la alineatul (4), cuvintele „măsurii operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurii speciale de investigații”.

96. Articolele 303 și 304 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 303.** Măsurile speciale de investigații efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție

(1) Cu autorizarea judecătorului de instrucție se efectuează măsurile speciale de investigații legate de limitarea inviolabilității vieții private a persoanei, pătrunderea în încăpere contrar voinței persoanelor care locuiesc în ea.

(2) Cu autorizarea judecătorului de instrucție se efectuează următoarele măsuri speciale de investigații:

„a) cercetarea domiciliului și/sau, după caz, instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat, de filmat, cu sau fără efectuarea înregistrărilor;

b) supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice;

c) interceptarea comunicărilor;

d) monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice;

e) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară.

Articolul 304. Demersurile privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicării măsurilor procesuale de constrângere

(1) Temei pentru a începe procedura autorizării efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicării măsurilor procesuale de constrângere îl constituie ordonanța motivată a organului investit cu astfel de împuterniciri, în conformitate cu prezentul cod și demersul procurorului, prin care se solicită acordul pentru efectuarea acțiunilor respective.

(2) În partea descriptivă a ordonanței se descrie fapta incriminată, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii acesteia, forma vinovăției, consecințele infracțiunii, în baza cărora se stabilesc acțiunile de urmărire penală sau măsurile speciale de investigații necesare pentru a fi efectuate, rezultatele care trebuie să fie obținute în urma efectuării acestor măsuri, termenul de efectuare a acțiunilor respective, locul efectuării lor, responsabilii de executare, metodele de fixare a rezultatelor și alte date ce au importanță pentru adoptarea de către judecătorul de instrucție a unei hotărâri legale și întemeiate. La ordonanță se anexează materialele ce confirmă necesitatea efectuării acestor acțiuni.”.

97. Articolul 305:

titlul va avea următorul cuprins:

„**Articolul 305.** Modul de examinare a demersurilor referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicării măsurilor procesuale de constrângere ” ;

la alineatul (1), cuvintele „măsurilor operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurilor speciale de investigații”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Demersul referitor la efectuarea cercetării domiciliului și/sau, după caz, instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea audio, video, de fotografiat, de filmat, supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice, interceptarea comunicărilor, monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice și monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară se examinează de judecătorul de instrucție imediat, dar nu mai târziu de 4 ore de la primirea acestuia.”;

la alineatul (7), cuvintele „măsurii operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurii speciale de investigații”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în condițiile prezentului articol, se contestă cu recurs la Curtea de Apel.”.

98. Articolul 306 ;

titlul va avea următorul cuprins:

„**Articolul 306.** Încheierile judecătorești privind efectuarea acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau aplicarea măsurilor procesuale de constrângere”;

cuvintele „măsurile operative de investigații” se substituie cu cuvintele „măsurile speciale de investigații”, iar după cuvintele „autorizarea acțiunii sau respingerea ei” se completează cu textul „în caz de existență a obiectiilor apărătorului, reprezentantului legal, bănuitului, învinuitului, inculpatului, motivându-se admiterea sau neadmiterea lor la aplicarea măsurii de constrângere.”.

99. La articolul 307 alineatul (1), a doua și a treia propoziție vor avea următorul cuprins:

„În demersul procurorului se indică fapta care face obiectul bănuirii, învinuirii, textul de lege în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru săvârșirea ei, motivul, temeiul și necesitatea aplicării arestării preventive sau a arestării la domiciliu, precum și faptul că învinuitului, inculpatului i s-au explicat consecințele încălcării măsurii preventive. La demers se anexează materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive sau arestării la domiciliu. Demersul și materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive sau arestării la domiciliu se prezintă avocatului în momentul depunerii demersului cu privire la aplicarea arestării preventive sau arestării la domiciliu și judecătorului de instrucție sau instanței de judecată. Procurorul poate să păstreze confidențialitatea prin ordonanță motivată doar a acelor informații, dezvăluirea cărora ar putea pune în pericol siguranța altor persoane sau ar putea împiedica urmărirea penală în desfășurare sau conține informații confidențiale pertinente pentru securitatea națională.”.

100. La articolul 308 alineatul (1), a doua și a treia propoziție vor avea următorul cuprins:

„În demersul procurorului se indică fapta care face obiectul bănuirii, învinuirii, textul de lege în care aceasta se încadrează și pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, motivul, temeiul și necesitatea aplicării arestării preventive sau a arestării la domiciliu și faptul că bănuitul, învinuitului i s-au explicat consecințele încălcării măsurii preventive. La demers se anexează materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive și arestării la domiciliu. Demersul și materialele care confirmă temeiurile de aplicare a arestării preventive și arestării la domiciliu se prezintă avocatului în momentul depunerii demersului cu privire la aplicarea arestării preventive și arestării la domiciliu la judecătorul de instrucție sau în instanța de judecată. Procurorul poate să păstreze confidențialitatea prin ordonanță motivată doar a acelor informații, dezvăluirea cărora ar putea pune în pericol siguranța altor persoane sau ar putea împiedica urmărirea penală în desfășurare sau conține informații confidențiale pertinente pentru securitatea națională.”.

101. Articolul 313:

în titlu, cuvintele „organului care exercită activitate operativă de investigații” se substituie prin cuvintele „organului care exercită activitate specială de investigații”;

la alineatul (1), cuvintele „activitate operativă de investigații” se substituie cu cuvintele „activitate specială de investigații”;

102. Articolul 319:

alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție:

„Înfățișarea părții în instanța de judecată, în persoana sau prin avocat ales sau avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat, dacă acesta din urmă a luat legătura cu partea reprezentată, acoperă orice nelegalitate survenită în procedura de citare.”;

se completează cu un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Părțile sînt citate cu cel puțin 5 zile înainte de data numirii cauzei spre examinare.”.

103. La articolul 320 alineatul (3), cuvintele „poate fi sancționat” se substituie cu cuvintele „este sancționat”.

104. La articolul 322 alineatul (3), cuvintele „poate fi sancționat” se substituie cu cuvintele „este sancționat”.

105. La articolul 329 alineatul (2), sintagma „art. 312” se substituie cu sintagma „art. 311 și 312”.

106. La articolul 332 alineatul (1), sintagma „pct. 2)-9)” se substituie cu sintagma „pct. 4)-9)”.

107. La articolul 334 alineatul (3), sintagma „Consiliul Baroului” se substituie cu sintagma „Uniunea Avocaților”.

108. Articolul 338 va avea următorul cuprins:

„(1) După încheierea susținerilor orale, completul de judecată se retrage în deliberare. Președintele completului de judecată stabilește data și ora întrunirii completului de judecată pentru a delibera pe marginea cauzei. Ședința de deliberare poate fi amânată.

(2) Participanții la proces sînt înștiințați despre locul, data și ora pronunțării hotărîrii motivate. Instanța de judecată, în termen de pînă la 30 de zile, întocmește hotărîrea motivată.

(3) Completul de judecată adoptă hotărîrea în urma deliberării, pronunțîndu-se asupra tuturor aspectelor esențiale.

(4) Copia hotărîrii motivate se înmînează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților, care nu s-au prezentat în ședința de judecată, li se expediază, în termen de 3 zile, copia hotărîrii motivate.”.

109. Articolul 339;

la alineatul (6), cuvintele „sau în dispozitivul ei” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) Dacă unul dintre judecătorii completului de judecată nu are posibilitatea de a semna hotărîrea, în locul lui semnează președintele ședinței, iar dacă și acesta este în imposibilitatea de a semna, în locul lui semnează președintele instanței. În toate cazurile, în hotărîre se menționează cauza imposibilității de a semna.”.

110. La articolul 341, alineatul (4) se exclude.

111. Articolul 343 se exclude.

112. Articolul 344 va avea următorul cuprins:

„Articolul 344. Repartizarea cauzei parvenite pentru judecare

(1) Cauza penală parvenită în instanță, se repartizează în termen de o zi, judecătorului sau, după caz, completului de judecată, în mod aleatoriu, prin intermediul programului informațional de gestionare a dosarelor.

(2) Extrasul din programul informațional automatizat sau încheierea președintelui cu privire la repartizarea aleatorie a cauzei se anexează la cauză.”.

113. Se completează cu un nou articol, 344¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 344¹. Soluționarea cauzei în procedura medierii ori împăcării părților

(1) În cazul învinuirii persoanei în săvârșirea unei infracțiuni ușoare ori mai puțin grave, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II- VI ale Codului penal, precum și în cazurile prevăzute la alin. (1) art. 276 al prezentului cod, judecătorul, numit pentru a prezida ședința, pînă la punerea pe rol a cauzei, în termen de cel mult 3 zile de la data repartizării cauzei, la solicitarea părților, adoptă o încheiere prin care numește efectuarea procedurii medierii ori împăcării părților.

(2) Încheierea va cuprinde date în numele cui se adoptă, date despre persoana învinuită și esența învinuirii, indicația de a întreprinde măsuri de soluționare a cauzei în procedura medierii ori împăcării părților, numele mediatorului care va efectua procesul de mediere, stabilind un nou termen rezonabil în care se va efectua acest proces.

(3) Încheierea se transmite mediatorului, persoanei învinuite, părții vătămate, procurorului și apărătorului.

(4) Mediatorul, imediat purcede la efectuarea procedurii de mediere, și după caz, dacă părțile s-au conciliat, întocmește contractul de mediere, care se semnează de către părți și se prezintă judecătorului, în procedura căruia se află cauza penală. În cazul în care concilierea părților nu a avut loc, mediatorul întocmește un aviz motivat, care la fel se prezintă judecătorului.”.

114. Articolul 351 se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) La stabilirea orei și datei pentru judecarea cauzei se va lua în considerare complexitatea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către părți pînă la judecarea cauzei, numărul și posibilitatea de prezentare a părților, martorului, reprezentanților, apărătorului, însă nu poate depăși termenul de 30 de zile de la data desfășurării ședinței preliminare. În cazul prevăzut la alin.(6) termenul poate fi prelungit cu 15 zile.”.

115. Se completează cu un nou articol, 363¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 363¹**. Judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală

(1) Pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal sau prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

(2) Judecata nu poate avea loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decît dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe.

(3) În cadrul ședinței preliminare sau pînă la începerea cercetării judecătorești, instanța întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvîntul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate.

(4) Instanța de judecată admite cererea atunci cînd, din probele administrate, rezultă că faptele inculpatului sînt stabilite și sînt suficiente date cu privire la persoana sa, pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului, potrivit regulilor de audiere a martorului.

(5) În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă pe partea civilă, pe partea responsabilă civilmente, dacă propun administrarea de probe. Instanța de judecată poate dispune disjungerea acțiunii civile, dacă pentru soluționarea acesteia este necesară administrarea de probe, prin care s-ar prelungi, în mod nejustificat, soluționarea acțiunii penale.

(6) În caz de admitere a cererii, instanța procedează la dezbaterile judiciare privitor la măsura de pedeapsă. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului care pot lua încă o dată cuvîntul în formă de replică.

(7) Sentința în caz de admitere a cererii privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol:

1) partea introductivă a sentinței, suplimentar datelor expuse în art.393 al prezentului cod, conține mențiunea despre judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

2) partea descriptivă a sentinței trebuie să cuprindă;

a) descrierea faptei prejudiciabile recunoscute de inculpat și considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;

b) probele prezentate de procuror și acceptate de inculpat pe care se întemeiază sentința;

c) indicațiile asupra circumstanțelor care atenuază sau agravează răspunderea;

d) încadrarea juridică a faptei pentru care se condamnă inculpatul;

e) motivarea pedepsei stabilite;

f) soluționarea chestiunilor legate de condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, dacă este cazul;

g) motivele pe care este întemeiată hotărîrea instanței cu privire la acțiunea civilă sau la repararea pagubei materiale cauzate de infracțiune, precum și la cheltuielile judiciare;

3) dispozitivul sentinței trebuie să conțină mențiunile prevăzute la art.395 din prezentul cod, care se aplică în mod corespunzător.

(8) Inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei amenzii. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

(9) În caz de respingere a cererii, instanța dispune judecarea cauzei în procedura obișnuită.”.

116. La articolul 383, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) La reluarea cercetării judecătorești, în caz de neprezentare a părților la pronunțare, instanța numește o nouă ședință ce nu poate depăși termenul de 15 zile de la data stabilită pentru pronunțare cu citarea părților și persoanelor interesate.”.

117. Articolul 393 se completează cu un nou punct, 7), cu următorul cuprins:

„7) date referitoare la termenul de examinare a cauzei, amânare și motivele amânării ei, măsurile preventive aplicate inculpatului.”.

118. Articolul 399 se exclude.

119. La articolul 400 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de judecători privind infracțiunile pentru săvârșirea cărora legea prevede exclusiv pedeapsa nonprivativă de libertate.”.

120. Articolul 402:

la alineatul (1), cuvintele „sau, în cazul înaintării cererii în condițiile art.399 alin.(2), de la data înmînării copiei de pe sentința redactată” se exclude;
alineatul (2) se exclude.

121. La articolul 404, cuvintele „sau redactarea” se exclude.

122. La articolul 405 alineatul (3), cuvîntul „primarul” se substituie cu cuvintele „secretarul consiliului local”.

123. Articolul 406 se exclude.

124. La articolul 412, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cauzele penale parvenite cu apel se repartizează în ordinea prevăzută la art.344 din prezentul cod.”.

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Părțile urmează să fie citate cu cel puțin 5 zile pînă la data numirii ședinței preliminare.”.

125. Articolul 413 va avea următorul cuprins:

„Articolul 413. Procedura examinării apelului

(1) La judecarea apelului se aplică regulile generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță, cu excepțiile prevăzute la secțiunea 1 capitolul IV al prezentului cod.

(2) Președintele ședinței anunță cauza ce urmează a fi examinată și verifică prezența părților, apoi anunță numele și prenumele judecătorilor completului de judecată, ale procurorului, grefierului, precum și ale interpretului și traducătorului, dacă aceștia participă, ale apărătorului, și precizează dacă nu au fost formulate cereri de recuzare. După aceasta, președintele ședinței verifică dacă părțile prezente au făcut alte cereri sau demersuri și asupra lor instanța de apel dă o încheiere.

(3) Instanța de apel, la cererea părților, poate cerceta suplimentar probele administrate la prima instanță și poate administra probe noi.

(4) În cazul în care părțile invocă necesitatea administrării de noi probe, ele trebuie să indice aceste probe și mijloacele cu ajutorul cărora pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în primă instanță.

(5) Președintele ședinței oferă cuvînt apelantului, intimatului, apărătorilor și reprezentanților lor, apoi procurorului. Dacă între apelurile declarate se află și apelul procurorului, primul cuvînt îl are acesta.

(6) Părțile au dreptul la replică cu privire la chestiunile noi apărute în procesul dezbaterilor.

(7) Inculpatul are cel din urmă cuvîntul.

(8) În ședința de judecată se întocmește un proces-verbal în conformitate cu prevederile art.336 din prezentul cod.”.

126. Articolul 414 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 414.** Judecarea apelului

(1) Instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

(2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea sau reexaminarea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

(3) În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus urmează să fie audiate în instanța de apel, conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

(4) În vederea soluționării apelului instanța poate da o nouă apreciere probelor.

(5) Instanța se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

(7) În cazul sesizării de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen.”.

127. Articolul 415:

alineatul (1) :

la punctul 2), cuvintele „rejudecă cauza” se exclud;

se completează cu un nou punct, 3), cu următorul cuprins:

„3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanță a cărei hotărîre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărîre a fost anulată se dispune numai cînd nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret sau nu a fost asistat de un avocat.”;

se completează cu un nou alineat, (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului.”.

128. La articolul 417, alineatul (1) se completează cu punctele 5¹) și 9¹) cu următorul cuprins:

„5¹) date referitoare la termenul de examinare a cauzei, amînare și motivele ei, măsurile preventive aplicate inculpatului.”;

„9¹) mențiunea cu privire la ultimul act procedural rămas valabil de la care trebuie procesul să-și reia cursul. În caz contrar, toate actele procedurale fiind desființate de drept .”.

129. Articolul 418:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Deliberarea și adoptarea deciziei se efectuează conform prevederilor art.338 și 339 din prezentul cod.”;

alineatele (2), (3), (4) și (5) se exclud;

la alineatul (6), cuvîntul „redactarea” se substituie cu cuvîntul „pronunțarea”.

130. Articolul 419 se completează cu cuvintele „, care se aplică în mod corespunzător,,.

131. Se completează cu un nou articol, 419¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 419¹. Limitele rejudecării

(1) Instanța de rejudecare trebuie să se conformeze hotărîrii instanței de apel, în măsura în care situația de fapt rămîne cea avută în vedere la soluționarea apelului.

(2) Dacă hotărîrea a fost desființată în apel, declarat în defavoarea inculpatului sau în apelul persoanei vătămate, instanța care rejudecă cauza poate agrava soluția dată de prima instanță.

(3) Cînd hotărîrea este anulată numai cu privire la unele fapte sau persoane, ori numai în ceea ce privește aspectul penal sau civil, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost desființată.”.

132. Articolul 422 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 422.** Termenul de recurs este de 2 luni de la data pronunțării deciziei motivate.”.

133. La articolul 427 alineatul (1) punctul 1), cuvintele „după materie sau” se exclud.

134. Articolul 433 se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Președintele Colegiului lărgit va fixa termenul de judecare a recursului care nu va depăși termenul de 3 luni din ziua stabilirii înregistrării. După stabilirea termenului, se va expedia copia recursului părților, cu indicarea termenului de depunere a referinței.”.

135. La articolul 436 alineatul (4), sintagma „precum și în cazul cînd procurorul la rejudecare în instanța de apel, formulează o nouă învinuire mai gravă potrivit art.326” se exclude;

136. La articolul 437 alineatul (1), punctul 2) se exclude.

137. La articolul 439, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Termenul de recurs împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac apelul este de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii motivate.”.

138. La articolul 452, alineatul (3) se exclude.

139. Articolele 453 și 454 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 453.** Temeiurile pentru recurs în anulare

(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în următoarele cazuri;

1) Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă;

2) persoana condamnată a fost extrădată, cu condiția excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de învinuire;

(2) Recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prezentului articol sau este declarat repetat, invocându-se aceleași motive.”.

Articolul 454. Termenul de declarare a recursului

Recursul în anulare poate fi declarat numai în termen de 6 luni de la data când hotărârea a rămas irevocabilă.”.

140. La articolul 455 alineatul (2) punctul 7), textul „, iar în cazul declarării recursului în anulare în defavoarea condamnatului sau a persoanei achitate ori în privința căreia a fost încetat procesul penal – care viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, și prin ce cauza dată prezintă interes deosebit pentru jurisprudență.” se exclude.

141. Articolul 456:

la alineatul (2), cuvintele „sau împotriva hotărârii Plenului” se exclud;

la alineatul (3), sintagma „Plenul Curții Supreme de Justiție” se substituie cu sintagma „Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție.”.

142. Articolul 457:

la alineatul (1), sintagma „Plenul Curții Supreme de Justiție” se substituie cu sintagma „Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție”.

143. La articolul 458, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Revizuirea poate fi cerută în cazurile în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu judecarea cauzei;

b) s-au stabilit alte circumstanțe de care nu avea cunoștință instanța atunci când a emis hotărârea și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc nevinovăția celui condamnat sau că acesta a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat, sau dovedesc vinovăția celui achitat sau a persoanei cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal;

c) două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia.”.

144. Se completează cu articolele 464¹, 465¹ și 465² cu următorul cuprins:
„**Articolul 464¹**. Revizuirea cauzelor în urma pronunțării hotărîrii de către Curtea Europeană a drepturilor omului

(1) Hotărîrile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului ori a dispus scoaterea cauzei de pe rol, ca urmare a soluționării amiabile a litigiului dintre stat și reclamant, pot fi supuse revizuirii, dacă una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continua să se producă și nu pot fi remediate decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

(2) Pot cere revizuirea:

- a) persoana al cărei drept a fost încălcat;
- b) rudele condamnatului, chiar după moartea acestuia, numai dacă cererea este formulată în favoarea condamnatului;
- c) procurorul.

(3) Cererea de revizuire se depune la Curte Supremă de Justiție, care judeca cererea în complet format din 7 judecători.

(4) Cererea de revizuire se face în termen de un an de la data publicării hotărîrii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) După sesizare, instanța poate dispune, din oficiu, la propunerea procurorului sau la cererea părții, suspendarea executării hotărîrii atacate. Dispozițiile alin. (1) și (3) art. 460 din prezentul cod se aplică în mod corespunzător.

(6) Participarea procurorului la examinarea cauzei este obligatorie.

(7) La judecarea cererii de revizuire, părțile se citează. Partea aflată în stare de detenție i se asigură prezența la judecată.

(8) Atunci cînd părțile sînt prezente la judecarea cererii de revizuire, instanța ascultă și mărturiile acestora.

(9) Instanța examinează cererea în baza actelor cauzei penale și se pronunță prin decizie.

(10) Instanța respinge cererea în cazul în care constată ca este tardivă sau neîntemeiată.

(11) Atunci cînd instanța constată că cererea este întemeiată.:

a) desființează, în parte, hotărîrea atacată sub aspectul dreptului încălcat și, rejudecă cauza;

b) dispune, în cazul cînd este necesară administrarea de probe, rejudecarea în ordine de revizuire la instanța de judecată în fața căreia s-a produs încălcarea dreptului.

(12) Examinarea cauzei se efectuează conform procedurii de revizuire.”;

Articolul 465¹. Judecarea recursului în interesul legii

(1) Recursul în interesul legii se judecă în cazul în care chestiunea de drept prezintă interes pentru două sau mai multe colegii, sau se constată că o problemă de drept a fost soluționată diferit de Curtea Supremă de Justiție.

(2) Recursul în interesul legii se judecă de către Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție. Președintele completului este președintele Curții Supreme de Justiție.

(3) Recursul în interesul legii poate fi înaintat de către Procurorul General, președintele Curții Supreme de Justiție, președintele Colegiului penal sau completul ce judeca cauza în cazul când sînt decizii contradictorii emise de către Colegiului penal.

(4) La primirea cererii, președintele completului va desemna un judecător raportor din cadrul Colegiului care a soluționat diferit cauza față de instanțele judecătorești, pentru a întocmi un raport asupra recursului în interesul legii. În cazul în care chestiunea de drept prezintă interes pentru două sau mai multe colegii, președintele completului va desemna 3 judecători din cadrul acestor colegii pentru întocmirea raportului.

(5) În vederea întocmirii raportului, președintele completului poate solicita opinia scrisă a unor specialiști recunoscuți în domeniu asupra chestiunilor de drept soluționate diferit.

(6) Raportul va cuprinde soluțiile diferite date problemei de drept și argumentele pe care se fundamentează, jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, a Curții Supreme de Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și opinia specialiștilor consultați, precum și doctrina în materie. Judecătorul sau, după caz, judecătorii raportori vor întocmi proiectul deciziei și vor motiva soluția ce se propune a fi dată prin înaintarea recursului în interesul legii.

(7) Ședința completului se convoacă de președintele acestuia, cu cel puțin 20 de zile înainte de desfășurarea ei. Odată cu convocarea ședinței, fiecare judecător va primi o copie a raportului și a proiectului deciziei.

(8) Recursul în interesul legii se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență de cel puțin 2/3 din numărul judecătorilor din cadrul Colegiului. Hotărîrea se adoptă cu votul majorității simple a celor prezenți. În cazul când există paritatea de voturi, decizia nu se adoptă și se stabilește o nouă procedură de judecare. Nu se admit abțineri de la vot.

(9) La examinarea recursului în interesul legii pot fi invitate și alte persoane, prezența cărora Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție o considera necesară pentru prezentarea opiniei.

(10) Recursul în interesul legii se judecă în cel mult 3 luni de la data sesizării instanței.

Articolul 465². Hotărîrea și efectele ei

(1) Asupra cererii de recurs în interesul legii se pronunță prin decizie.

(2) Decizia pronunțată în interesul legii, este obligatorie din ziua pronunțării și nu are efect asupra cauzelor deja soluționate printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă.

(3) Decizia motivată se publică.”

145. La articolul 468 alineatul (1), textul „Hotărîrile pronunțate în primă instanță de către curțile de apel se execută de către organul însărcinat cu punerea în executare a hotărîrilor judecătorești de pe lîngă judecătoria în raza teritorială a căreia își are sediul curtea de apel” se exclude.

146. La articolul 470 alineatul (1), cifrele „6), 8) – 16)” se substituie cu cifrele „6) – 16)”.

147. Articolul 471:

la alineatul (1), după cuvintele „ori la demersul organului sau instituției care pune în executare pedeapsa” se completează cu textul „sau la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. În cazurile soluționării chestiunilor prevăzute de pct. 1), 4), 7)-9) alin. (1) art. 469 din prezentul cod instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privitor la comportamentul condamnatului.”;

alineatul (3) se completează la început cu propoziția „Chestiunile prevăzute la art. 469 și 473 din prezentul cod se soluționează doar în sediul instanței de judecată în ședință publică. ”.

148. La articolul 474, alineatul (2) va avea următorul cuprins;

„(2) Dispozițiile prezentului capitol se aplică la cauzele în privința persoanelor care, la momentul desfășurării acțiunii procesuale, nu au împlinit vârsta de 18 ani. Dispozițiile privind obiectul probatoriului, durata reținerii sau arestării preventive, liberarea de răspundere penală se aplică și după atingerea vârstei de 18 ani.”.

149. Articolul 475 se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Pentru circumstanțele prevăzute în prezentul articol organul de urmărire penală dispune întocmirea referatului presentențial de evaluare psihosocială a minorului.”.

150. Articolul 479 se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Bănuitul, învinuitul, inculpatul minor poate cere motivat înlăturarea pedagogului și înlocuirea acestuia cu altul.”.

151. Se completează cu un nou articol, 481¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 481¹. Drepturile și obligațiile martorului minor

(1) Martorul minor dispune de următoarele drepturi:

a) să fie reprezentat la toate etapele procesului de un reprezentant legal și avocat;

b) să fie confidențial în toate etapele procesului penal;

c) să tacă și să nu se incrimineze pe el însuși sau pe rudele sale;

d) să facă declarații în limba lui maternă sau limba în care vorbește;

e) să fie asistat gratuit de un interpret;

f) să dispună de alte drepturi procedurale ale martorului prevăzute de art.

90.

(2) Martorul minor în vîrsta de 14-16 ani are dreptul:

a) să recuze interpretul, pedagogul, psihologul, implicat la audiere;

b) să refuze participarea reprezentantului;

c) să scrie personal declarații, cereri, plîngerii împotriva ofițerului de urmărire penală, procurorului și instanței de judecată.

(3) Refuzul martorului minor la reprezentantul legal nu este obligatoriu pentru ofițerul de urmărire penală, pentru procuror și pentru instanță de judecată.

(4) Martorul minor în vîrsta de 16-18 ani, în afara drepturilor prevăzute la alineatele (1) și (2) dispune de toate drepturile și obligațiile unui martor, precum și de dreptul de a fi informat despre toate cererile, făcute de reprezentantul acestuia, să formuleze obiecțiile asupra acestor acțiuni. În cazul în care, după o discuție în comun, martorul minor nu a retras obiecțiile sale, reprezentantul legal trebuie să retragă cererea sa.

(5) Utilizarea forței fizice împotriva unui martor minor, inclusiv aducerea forțată este interzisă în toate fazele procesului penal.”.

152. Articolul 495:

la alineatul (1), cuvintele „prin ordonanță,” se exclud;

la punctul 1), înainte de cuvintele „încetarea procesului penal” se completează cu cuvintele „prin ordonanță”;

la punctul 2), după cuvîntul „trimiterea” se completează cu cuvintele „cu rechizitoriul”;

la alineatul (2), cuvintele „ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată, în afară de prevederile art. 225” se substituie prin cuvîntul „rechizitoriul”;

la alineatul (5), cuvintele „ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată” se substituie prin cuvîntul „rechizitoriu”.

153. La articolul 505 alineatul (4) se exclude.

154. Articolul 518 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 518.** Decizia instanței

„(1) Deliberarea și adoptarea deciziei se efectuează conform prevederilor art.338, 339 și 340 din prezentul cod.

(2) După redactarea deciziei, instanța de apel remite cauza penală, în termen de cel mult 5 zile, în instanța de fond pentru luarea măsurilor de executare, fapt despre care se informează părțile.”.

155. Se completează cu secțiunea XI¹ cu următorul cuprins:

„Secțiunea XI¹. Echipele comune de investigații

Articolul 540². Echipele comune de investigații

(1) Autoritățile competente din cel puțin două state pot, de comun acord, să constituie o echipă comună de investigații, cu un obiectiv precis și pentru o durată limitată, care poate fi prelungită cu acordul tuturor părților, în vederea desfășurării urmăririi penale în unul sau în mai multe din statele care constituie echipa. Componenta echipei comune de investigații este decisă de comun acord.

(2) Echipa comună de investigații poate fi creată în special când:

a) în cadrul unei urmăririi penale în curs în statul solicitant se impune efectuarea unor urmări penale dificile și care implică mobilizarea unor mijloace importante care privesc și alte state;

b) mai multe state efectuează urmăririi penale care necesită o acțiune coordonată și concertată în respectivele statele.

(3) Cererea de formare a echipei comune de investigații poate fi formulată de orice stat implicat. Echipa comună de investigații este formată în unul dintre statele în care urmărirea penală trebuie efectuată.

(4) Cererea de formare a echipei comune de investigații cuprinde și propuneri referitoare la componența acesteia.

(5) Membrii echipei comune de investigații desemnați de către autoritățile Republicii Moldova au calitatea de membri, în timp ce membrii desemnați de un stat străin au calitatea de membri detașați.

(6) Activitatea echipei comune de investigații pe teritoriul statului Republicii Moldova se desfășoară potrivit următoarelor reguli:

a) conducătorul echipei comune de investigații este un reprezentant al autorității care participă la urmărirea penală din statul-membru pe teritoriul căruia funcționează echipa;

b) acțiunile echipei se desfășoară conform legii Republicii Moldova. Membrii echipei și membrii detașați își execută sarcinile sub responsabilitatea persoanei prevăzute la lit. a).

(7) Membrii detașați pe lângă echipa comuna de investigații sînt abilitați sa fie prezenți la efectuarea oricăror acte procedurale, cu excepția cazului cînd conducătorul echipei decide contrariul.

(8) Atunci cînd echipa comună de investigații urmează să efectueze acte procedurale pe teritoriul statului solicitant, membrii detașați pot cere autorităților lor competente sa efectueze actele respective.

(9) Un membru detașat pe lângă echipa comuna de investigații poate, conform dreptului său național și în limitele competențelor sale, să furnizeze echipei informațiile care sînt la dispoziția statului care l-a detașat, în scopul derulării urmăririi penale efectuate de echipă.

(10) Informațiile obținute în mod obișnuit de un membru sau un membru detașat în cadrul participării la o echipă comună de investigații și care nu pot fi obținute în alt mod de către autoritățile competente ale statelor implicate pot fi utilizate în următoarele scopuri:

- a) pentru care a fost creată echipa;
- b) pentru a descoperi, cerceta sau a descoperi alte infracțiuni, cu consimțămîntul statului pe teritoriul căruia au fost obținute informațiile;
- c) pentru a preveni un pericol iminent și serios pentru securitatea publică și cu respectarea dispozițiilor prevăzute la lit. b);
- d) în alte scopuri, cu condiția ca acest lucru sa fie convenit de către statele care au format echipa.

(11) În cazul echipelor comune de investigații care funcționează pe teritoriul Republicii Moldova, membrii detașați ai echipei sînt asimilați membrilor din partea Republicii Moldova în ceea ce privește infracțiunile săvîrșite împotriva acestora sau de către aceștia.”.

156. La articolul 559, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Demersul ministrului justiției sau al Procurorului General privind recunoașterea hotărîrii instanței străine urmează să fie motivat și se soluționează de către instanța judecătorească din raza teritorială unde se află Ministerul Justiției sau Procuraturii Generale.”.

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării.

(2) Începînd cu data intrării în vigoare a prezentei legi, toate cauzele penale în judecată se vor transmite la instanțele judecătorești competente.

(3) Cauzele penale transmise pentru examinare în fond la Curțile de apel, se transmit, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, instanțelor judecătorești competente, dacă nu a fost stabilită data ședinței de judecată.

(4) Cauzele penale aflate la examinare în fond la Curțile de apel, pentru care a fost stabilită data ședinței de judecată, se examinează în termen de 3 luni.

Dacă, în termen de 3 luni, nu a fost pronunțat nici un act judecătoresc de dispoziție, cauzele se transmit, în termen de 15 zile, spre examinare instanțelor judecătorești competente.

(5) Recursurile depuse la curțile de apel împotriva hotărîrilor primei instanțe, pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, se vor examina în ordine de apel.

(6) Recursurile depuse împotriva hotărîrilor pronunțate în prima instanță de curțile de apel, se vor examina de Curtea Supremă de Justiție, conform prevederilor prezentei legi.

(7) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului